

GEN. EISENHOWER LAIMI PRIEŠ SEN. TAFTA

PABALTIEČIŲ KOVOTOJUS REIKIĄ LAIKYTI SUOMIJOJ, SAKO BARNETT

Išlaisvinimo kovai turi vadovauti tik Amerika

WASHINGTONAS, D. C. — Kaip Amerika gali susitarti antikomunistine veikla su neutraliaja Suomija, sunku įsivaizduoti, tačiau atsakingi Amerikos išlaisvinimo kovos planuotojai, tur būt, žino, ką kalba, siūlydami sutelkti Suomijoje dalį pabaltiečių antikomunistinių kovotojų.

Šį reikalavimą kelia jau anksčiau aprašytasis prof. Barnett, kuris vyriausybės pavestas dirba planus, kaip įtraukti į kovą su stalinizmu antikomunistinius kovotojus, esančius abiejose geležinės uždangos pusėse.

Tarp kita jo paruoštame ir vyriausybei įteiktame plane sakoma, kad pabaltiečių daliniai, laiku atgabenti į Suomiją, sekmingiausiai galėtų susijungti su antikomunistiniais kovotojais Baltijos kraštuose ir būti naudingi, prasidėjus kovoms srityse į šiaurės rytus nuo Maskvos, apgyvendintose iš didžiausios dalies ne slavų tautų.

Balkaniečiai ir Libijai

Kita antikomunistinių pabėgėlių kovotojų bazė prof. Barnett numato Libijoje, šiaurinėje Afrikoje.

Šis profesorius siūlymas, matyti, sutampa ir su kariuomenės štabo planais, siekiančiais sudaryti galingą atskirą kumštį, kuri smogtų sovietams "žemiau pilvo". Tai yra, jei raudonoji armija puldų vakarus ir stengtųsi pasiekti Anglų kanalą, sąjungininkų jėgos, Amerikos vadovaujamos, puldų raudonąją armiją ir per Balkanus, kur milijonai pavergtų tautų taip pat su nekantrumu laukia išsivadavimo valandos.

Tokiu atveju pravartu turėti šiaurinėje Afrikoje suorganizuotus rumunų, bulgarų, vengrų ir kitų tautų pabėgėlių išlaisvinimo dalinius, kuriuos būtų galima greitai pervesti į Balkanus ir kur smūgis "žemiau diržo" sovietams gali būti labai skaudus.

Ukrainiečiai žygiuotų iš Turkijos

Išdirbtame prof. Barnett plane yra numatyta ir daugiau sąjungininkų šalių, esančių geležinės uždangos pasieny, iš kur suorganizuoti pabėgė antikomunistiniai kovotojai galėtų atlikti svarbius uždavinius išlaisvinimo kare.

Iš Turkijos, Libanono, Kipro salos ir Graikijos numatyta smogti į Pietinę Rusiją, Ukrainą, kur pabėgusių ukrainiečių, antikomunistinių rusų daliniai, greitai perkelti į žemyną, sudarytų ryšius su kovojančiais partizanais viduj. Raudonosios armijos užnugaris pasijustų dar nesaugiau, negu savo laiku vokiečių armija.

Amerikos pareiga vadovauti

Prof. Barnett primena, kad Amerikai reikia išlaikyti šių išlaisvinimo kovų idealistinį pobūdį. Kad kovos būtų laisvos nuo bet kokių imperialistinių įtarinėjimų, Amerikai, organizuojant antikomunistinius kovotojus, nereikia susidėti nei su anglais, nei prancūzais, nei kuriomis kitomis valstybėmis.

Ta proga galima pastebėti, jog trininimasis tarp amerikiečių ir anglų, ieškant bendradarbių antikomunistinių pabėgėlių

tarpe, jaučiamas iš seniau. Šitas nesutarimas atsispindi net atskirų tautų pabėgėlių tarpe, neišskiriant ir lietuvių. Lietuvių Rezistencinės Santarvės įsteigimas su jos buveine ne kur kiur, kaip Londone, turi taip pat savo ryšį su anglų — amerikiečių trynimusi, aiškinantis, kas turi geriausią sugebėjimą organizuoti ir vadovauti priešvalstybinei, šiuo atveju — priešsovietinei veiklai.

Amerikos įstaigoms glaudžiai bendradarbiaujant su VLIK'u, anglai (dirbą ranka ir ranka su švedais) išskėlė pageidavimą bendradarbiaujantiems su jais asmenims organizuoti lietuvišką užnugarį, kuriuo būtų galima atsiremti ne tik dirbant antikomunistinio pasipriešinimo planus, bet ir konkuruojant su amerikiečiais dėl pavergtų tautų didesnės paramos ir pasitikėjimo.

Vokiečiai nekencia Buchenvaldo "kalės"

Atmetė Ilzės Koch prašymą

KARLSRUHE, Vokietija. — Vakarų Vokietijos apeliacinis teismas atmetė Ilzės Koch prašymą, paleisti ją iš kalėjimo, kaip neteisėtai nuteistą.

Jos advokatas Seidel aiškino, kad Ilse Koch esanti vienintelis asmuo, kuris po karo nusikalteio teismo bausmės atlikimo buvo nuteistas iš naujo vokiečių teismo.

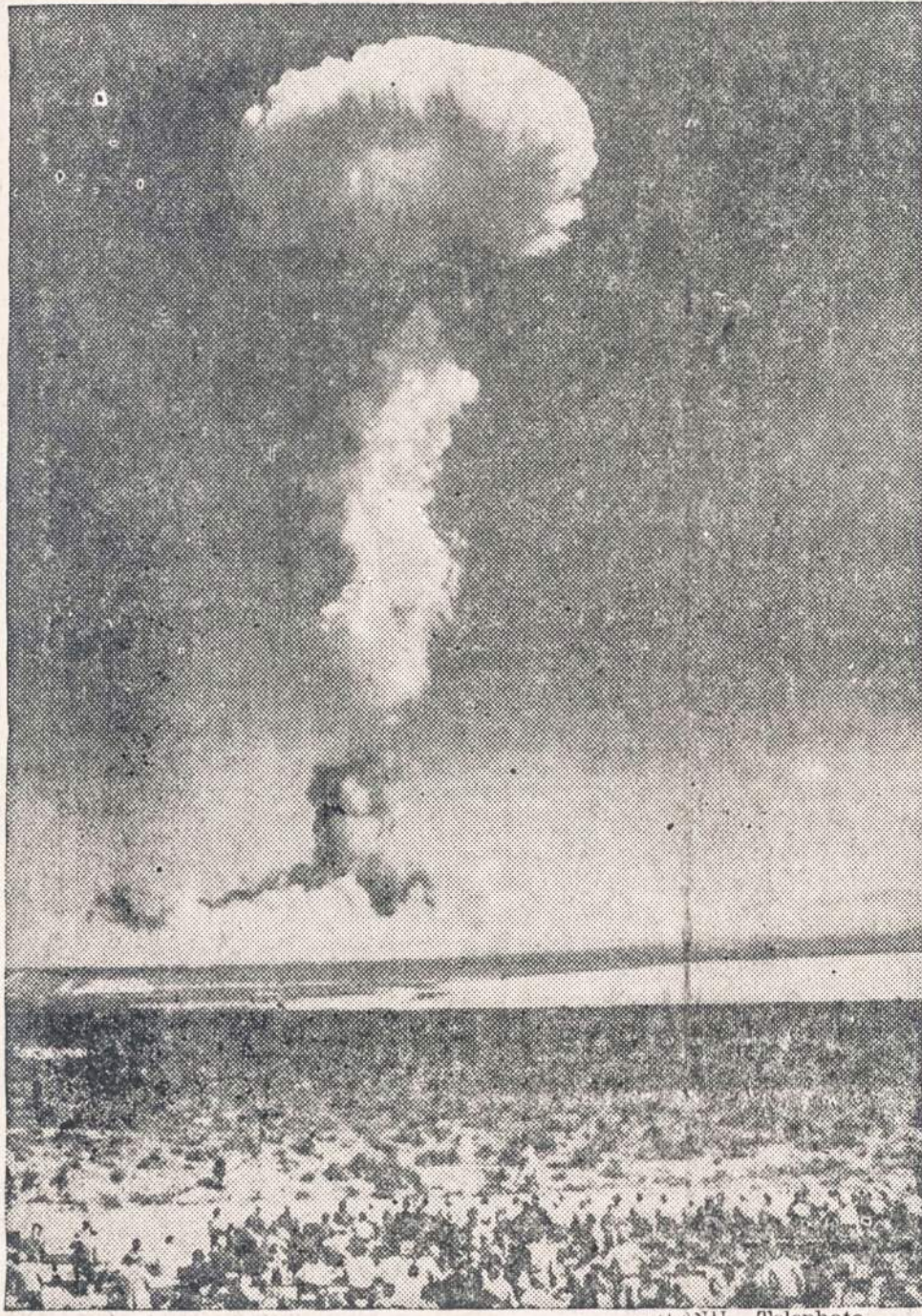
Ilse Koch, buvusio koncentracijos lagerio komendantos Buchenvalde žmona, buvo Amerikos teismo nuteista 4 metams ir po bausmės atlikimo paleista. Vokiečių teismas ją vėl suėmė ir nuteisė už koncentracijos kalinųjų kankinimą ir reikalavimą žudyti visam amžiui kalėti. Ši sadiestė savo žiaurumais išgarsėjo po karo po visą pasaulį. Vokiečiai ją vadina Buchenvaldo kale.

Lenkai kolonizuoja R. Vokietijos sritis

BONA, Vokietija. — Vyriausybės pareigūnas tvirtina apie prasidėjusį masinį lenkų kolonizavimą tose Vokietijos srityse, kurios po karo atiteko komunistinei Lenkijai.

Tos sritys ir rytus nuo Oderio — Neisės upių, apima dalį Vakarų ir Rytų Prūsijos, Pomeraniją ir Sileziją. Lenkijos vyriausybė žada savo žmonėms geromis sąlygomis žemės, mašinių ir kitų gėrybių, kad tik jie vyktų į šias buvusias vokiškas sritis.

Lenkija tuo mananti užbėgti už akių Vakarų sąjungininkams, kurie nelaiko šių sričių perleidimą lenkams galutiniu, o tik laikinu dalyku.

YUCCA FLAT, Nevada. — Atominės bombos išsprogdinimas. Oficiališkai skelbiama, kad toji bomba buvo pajėgė, negu tos, kurios buvo numestos ant Hirošimos ir Nagasaki.

PROVOSLAVINĖ MASKVOS BAŽNYČIA STALINO PROPAGANDOS TARNYBOJ

PARYŽIUS, ("Naujienu") koresp. — Sovietų Tass'o agentūra praneša, kad ortodoksų velykų proga Maskvos Patriarchas Aleksis kreipėsi pastoraciniu laišku į savo tikinčiuosius taikos klausimu.

Tarp kita ko tame laiške puolami vakariečiai, kurie esą skelbdami krikščionimis ir taikos nešėjais, esmėje siekia pasaulį vėl iš naujo paskandinti kraujuose.

"Bet mes žinome — rašoma laiške, — kad jų klastingiems tikslams griežtai priešinasi taikos siekianti žmonija, kuri savo taikingus tikslus išreiškė daugybėje rezoliucijų. Ir mes esame laimingi, kad mūsų tėvynė stovi priešakyje pasaulinio taikos judėjimo, kuris yra tikrai krikščioniškas".

Imperializmo išmėgintas įrankis Caro laikais rusų bažnytininkai skelbėsi atstovaujant gryniausią krikščionybės formą. Rusiškasis imperializmas rėmėsi didžiąja dalimi ortodoksų cerkve. Rusų mesianistai sakėsi esą nešėjai "tobuliausios krikščionybės". Su ta "tobuliausia krikščionyste" mes turėjome progos gerai susipažinti Vilniuje ir Kražiuose. Kitos rytų Europos tautos taip pat jau pažino nebologiau už mus. Stalinizmo gadyneje ortodoksišką rusų cerkvę atgauti savo senas pozicijas. Kristus ir Marksas puikiai sutaria, jeigu jiems vadovauja Stalinas.

Ta proga įdomu bus patiekti keltą duomenų, kaip provoslavų cerkvė rūpinasi savo tikėjimo praplatinimu satelitų kraštuose. Paryžiuje išeinantis lenkų kalba mėnesinis žurnalas "Kultūra" š. m. 2/3 numerį rašo apie pravoslavijos stiprinimą dabartinėje Lenkijoje.

"Bažnytinų provincijų" kūrimas

Ryšium su Lenkijos sienų ir gyventojų sudėties pasikeitimu autokefalinė pravoslavų bažnyčia tuoj po karo nevaidino didelio vaidmens. Jos tikinčiųjų skaičius buvo nusmukęs iki 80,000. Egzistavo tik viena Balstogės

— Bielsko vyskupija. Bene 1948 m. sukurtos dvi naujos vyskupijos: Lodzėje ir Breslau (naujai prijungta prie Lenkijos buv. Vokietijos sritis; lenkiškas miesto vardas — Wrocław). 1951 m. įkurta trečioji Dancigo — Štetino (lenkiškai Szczecin) vyskupija. 1951 m. balandžio mėn. 19 dieną Lenkijos pravoslavų vyskupų suvažiavimas turėjo įkurti ketvirtąją vyskupiją, bet "neradė" Lenkijos pravoslavų tarpe tinkamo ganytojų naujai kuriamai vyskupijai, nutarė pasiųgti taip, "kaip jau nekartą istorijos eigoje šv. pravoslavų bažnyčia buvo pasielgusi panašiose aplinkybėse, būtent, "nutarė kreiptis į broliškąją rusų pravoslavų bažnyčią su prašymu, kad ji paskirtų savo kandidatą". Lenkijos vyskupų suvažiavimas savo specialime tuo klausimu rašė sako: "Mūsų bažnyčia, kuri yra kilusi iš rusiškosios bažnyčios, dabar privalo kreiptis į savo motiną — bažnyčią, tikėdama, kad šv. rusų autokefalinė bažnyčia neatmes mūsų bažnyčios prašymo ir suteiks jai pagalbą".

Paskyrimai iš Maskvos Tuo tikslu 1951 m. gegužės mėnesį į Maskvą nuvyko specialiai lenkų pravoslavų delegacija ir savo prašymą įteikė Maskvos patriarchui Aleksiiui. Maskvos patriarchas be abejonės prašymą patenkino ir Lenkijos metropolitu paskyrė Lvovo ir Tarnopolio (Ukrainos sritys, kurios šiuo metu įeina į TSRS valstybės sudėtį) arkivyskupa Makarą.

Lenkų žurnalas ironiškai pastebi, kad po maršalo Rokosovskio Maskva apdovanojo Lenkiją kitu "įžymiu" vyru — arkivyskupu Makarą. Pasiųgtus karui, Varšuvos vyriausybė vengė kalbėti pravo-

Vėliausios žinios

— Anglų firma Siddely Aircraft Co. pagamino sprausminio lėktuvo naują mašiną, kuri savo galingumą pralenkia visas iki šiol žinomas lėktuvų mašinas.

— Vyriausybė pareiškė, kad ji sutinka leisti pabranginti plieno kainą \$3 už toną, praneša ekonominės stabilizacijos direktorius Putnam (plieno kompanijos tebereikalauja \$12).

— Sovietų zonoje Vokietijoje kasyklose užrynuo 34 angliakasiai; 13 angliakasių lavonų buvo iškelta iš kasyklų pcreitą šeštadienį.

— Penki Amerikos advokatai, gynę 11 komunistų vadų, buvo nuteisti už teismo įžeidimą kalėjimo bausmėmis nuo 1 iki 6 mėnesių ir atmetus jų skunda, pasiūsti į kalėjimą.

— Švedijos ministeris pirmininkas Erander, neseniai grįžęs iš Amerikos, kvietė parlamente tautą vienytis ir kovoti su komunistų šnipinėjimo veikla.

— Visoje Italijoje vieną dieną neišėjo nė vienas laikraštis, reporteriams ir spausdininkams paskelbus streiką, reikalaujant didesnio atlyginimo.

Lėktuvus pakyla nuo bombonešio

LAUKIAMA, KAD GALES IR NUTUPTI ANT JO

WASHINGTONAS, D. C. — Aviacijos štabas praneša apie įvykdytus sėkmingus bandymus, pakilti lengvesniam lėktuvui-naikintojui nuo didesniojo bombonešio.

Pratimai buvo daryti su bombonešiu B-36 ir sprausminiu naikintoju F-84.

Fort Worth, Tex., laikraštis rašo, kad B-36 bombonešis gali, reikalui esant, gabenti savo viduj, vietoj atominių bombų, naikintoją, jį paleisti į orą ir pagauti po atlikto žygio atgal. Aviacijos štabas nieko nesako apie lėktuvo nutūpimą ant skrendančio bombonešio.

B-36 sveria 169 t.

Oro milžinas, nuo kurio pakyla, melžiant kielė nuo gandro, sprausminis naikintojas, sveria apie 169 tonas. Jo greitis yra 435 mylios per valandą. Su 10 tonų bombų kravinu jis gali nuskristi 10,000 mylių puskelį (turint galvoj, kad jam reikia grįžti.) Jis yra 162 pėdų ilgio ir 230 pėdų pločio per sparnus.

— JAV aviacijos kapitonas Carl Izard buvo nuteistas 3 mėnesius kalėjimo už atsisakymą skristi, aiškindamasis savo negalėjimą liga, tuo tarpu, kai jis buvęs sveikas.

slavijos klausimais. Šiuo metu situacija pasikeitė. Lenkijoje dažnai lankosi įvairios "dvasiinės rusų misijos", kurios sutinkamos labai iškilmingai ir "nuoširdžiai" ir, po kurių išvykimo Lenkijos pravoslavų bažnyčia pasijunta daug labiau "sustiprėjusi ir suartėjusi su savo motina — rusų bažnyčia". M.

"NAUJIENU"

aštinė atdara kasdien nuo 9 iki 5 vak., šeštadienį nuo 9 iki 12-tos dienos, sekmadienį uždaryta.

NEW YORKO VALSTYBĖS 90 ATSTOVŲ IŠ 96 PASISAKĖ UŽ JĮ

Pensylvanijos valstybėj laimėjo prieš Taftą 5:1

WASHINGTONAS, D. C. — Nauji pirminiai balsavimai dviejose valstybėse, New Yorke ir Pensylvanijoje, davė tokią didelę generolo Eisenhowerio persvarą prieš senatorių Taftą, kokios ir patys generolo rėmėjai nesitikėjo.

KATYNO ŽINIA NUDŽIUGINUSI JOS. GOEBBELS

KONGRESO KOMITETAS

DARBUOJASI VOKIETIJOJ

FRANKFURTAS. — Lenkų armijos atstovas, Joseph Czapski, tyręs savo draugų likimą sovietų nelaisvėj, generolo Anders pavestas, pareiškė Kongreso komitetui liudydamas: lenkų karininkų žudynės Katyno miške yra Stalino ir jo policijos viršininko Berijos darbas.

Tarp naujai apklaustųjų liudininkų buvo ir vokiečių. Buvęs pulkininkas Albert Bedenk, kuris tuo metu buvo Katyno srity esančios vokiečių armijos dalinio viršininkas, taip pat nuneigė bolševikų tvirtinimus. Jis, Bedenk, tenai buvęs iki 1941 m. lapkričio mėnesio, bet jau ne vieno lenko tenai nematęs. Jis liudijo, negavęs jokio įsakymo sunaikinti lenkus.

Gera medžiaga propagandai

Stephan Werner, nacių propagandos ministerijos valdininkas, pasakojo, kad žinia apie susektas skerdynes Katyne pasiekė ministeriją 1943 m. balandžio mėnesį. Goebbelsas, propagandos ministeris, iš pradžių nenorėjo tikėti, bet paskui gavęs įrodymų, labai apsidžiaugė, kad turės puikius propagandinės medžiagos prieš komunistus.

Generolas Gersdorf, buvęs vokiečių armijos žvalgybos viršininkas centriniame fronte, kalbėjo, jog iš rastų pas nužudytuosius lenkus laiškų ir dokumentų, galima matyti, kad jie buvo sunaikinti 1940 metais, o ne 1941, kaip aiškina bolševikai.

Buvęs pulk. Friedrich Ahrens sakė, jis turįs visą eilę liudininkų, kurie patvirtins, kad jis tada buvo Hallėj, Vokietijoje, tuo tarpu, kai rusų "protokole" pareiškėta, kad jis su savo pulku šaudė lenkų karininkus.

Teresė Strašinskaitė galiausiai savo globėjos Milerienės namuose Chicagoj

CHICAGA, Ill. — Trečiadienio pavakary iš New Yorko lėktuvu į Chicagą atskrido daug bolševikų persekiojimų patyrusi našlaitė Teresė Strašinskaitė, lydima savo globėjos ponios Milerienės, kuri buvo išvykusi ją pasitikti New Yorko uoste.

Aerodrome Teresė pasitiko Balfio atstovė ponija Nora Gu-giennė ir didelis būrys Amerikos spaudos korespondentų ir fotografų, kurie apie jos likimą įkeliavimo istoriją jau nemaža rašė didžiojoje spaudoje, ir laukiama, kad dar parašys. Teresė draugiškai šnekėdavosi su korespondentais ir atsakinėjo į jų klausimus be vertėgo, nes ji spėjo pramokti angliškai dar Vokietijoje būdama.

Būdama New Yorke Teresė papasakojo per "Amerikos Bal-

New Yorko valstybės respublikonų atstovų 90 balsų atiteko Eisenhoweriui ir tik 6 "Mr. Republican", senatoriui Taftui. Harold Stassen liko, kaip ir daugely kitų valstybių, trečioj vietoj, surinkęs nežymų skaičių balsų.

Pasisekimas Pensylvanijoje

Iš 8,421 balsavimo apylinkių, patikrinus 7,942 apylinkėse paduotus balsus, pasirodė, kad generolas Eisenhoweris surinko 799,752 balsus ir 159,494 sen. Taftas.

Prie generolo Eisenhowerio pasisekimo prisidėjo ir minėtų valstybių gubernatoriai (lygiai kaip ir New Jersey valstybėj), panaudodami savo įtaką ir politinį aparatą generolui paremti.

Kefauver prieš Harrimaną

Demokratų senatorius Estes Kefauver ligi šiol nedaug bijojosi savo konkurentų, senatorių Russel ir Kerr. Jis ir paskutiniuose balsavimuose surinko daugumą balsų.

Bet nuo dabar į kandidatų rungtynes įsijungia Averell Harriman, kurį New Yorko demokratų partija nubalsavo laikyti savu, partijos kandidatu.

Senatoriui Kefauveriui kovojant be partijos centro paramos, bus sunku išsilaikyti prieš Harrimaną, kuris, kaip iš visko matyti, gaus ir prezidento Trumano palaiminimą, Illinois gubernatoriui Stevensonui atsisakius nuo kovos už kandidatus į prezidentus.

KOLOMBAS, Ceilonas. — Vyriausybė atmetė indų prašymą, suteikti jiems balsavimo teisę.

Visuotini balsavimai šioj naujoj valstybėj (anglų dominijoje) bus ateinantį mėnesį. Ceilone gyvena apie 200,000 balsavimo amžiaus indų, kuriems tačiau neduodama teisės balsuoti.

I gincą įsijungė ir Indijos vyriausybė. Per savo pasiuntinį ji daro viską, kad Ceilonas pakeistų šitoki savo nusistatymą (spalvuočiai diskriminuoja spalvuotuosius). Per pirmuosius balsavimus 1947 metais indai galėjo balsuoti.

KAS VEIKIAMA BROOKLYNE

Prof. J. Kaminskas pareiškė Amalgamėtu unijos pareigūnams 1952 m. kovo 30 d., 10:00 ryto, prof. J. Kaminskas aplankė Amalgamėtu unijos New Yorko Joint Boardo įstaigą (31-35 West 15th St.). Prof. J. Kaminsko tikslas buvo išreikšti broliui Abraham Miller'ui už atimamą dr. J. Januško ir Ameriką ir už auką, kurių suteikė New Yorko Joint Boardas prieš 5 metus Amerikos Lietuvių Tarybai.

Abraham Miller yra Amalgamėtu unijos generalės tarybos narys, New Yorko Joint Boardo sekretorius ir kasininkas. Social Democrat Federation centrol komiteto narys. Vienu žodžiu, stambus žmogus. A. Miller labai prof. J. Kaminskas jį ir norėjo matyti, kad būsimoje Amalgamėtu konvencijoje irgi šis tas būtų padaryta mažųjų tautų reikale.

Kartu su prof. J. Kaminsku dalyvavo J. Buivydas ir V. Gervickas.

Brolis A. Miller buvo pilnai patenkintas, kad prof. J. Kaminskas rado laiko jį aplankyti. Jis pasižadėjo visada remti lietuvių bylą prieš pavergėjus.

Iš kriaučių lokalo susirinkimo

Kovo 26 d. 11-27 Arion Pl. buvo kriaučių 54 skyriaus mėnesinis susirinkimas. Narių dalyvavo vidutiniškai. Šiame susirinkime buvo renkami delegatai į Amalgamėtu unijos konvenciją, kuri prasidės gegužės 12 d. Atlantic City, N. J. Mūsų lokalas turi teisę siųsti tris delegatus. Lokalas taip ir nutarė: pasiųsti tris delegatus.

Kaip paprastai, taip ir šiame susirinkime raudonieji buvo tvirtai mobilizuoti. Kaip tie asidarė nominacijos, tai tuoju jie sujudo piršti saviškius. O mūsų žmogus kaip "bešėlis" žmogus pirmiausia nuagirdo J. Kairį, Ch. Čerką ir Thamusionį kaip kandidatus. Tik po gero luktėlėjimo jis susigriebė, kad buvo nominuoti ir P. Montdivas ir J. Buivydas. Aišku, visi trys pirmieji buvo išrinkti vykti į konvenciją.

Juokingiausias pranešimas padarė K. Kundrotas iš lokalo Pildomosios Tarybos. Jis aiškino, jog po užpėrito susirinkimo lokale kilo protesto balsai, nes lokalo valdyba priešakyje su pirm. V. Zavecku, leisdamas finansų raštininką viešu balsavimu rinkti, sulaužiusi lokalo taisyklės. Prieš trejus metus mūsų lokalas slapta balsavimu nutarė, kad kaip delegato, taip ir lokalo Pildomosios Tarybos narių rinkimai būtų atliekami slaptu balsavimu. Tuo tarpu šiuo mėnesį rezignavus finansų raštininkui, jo vietininkas buvo išrinktas viešu rėnkimu, kas, suprantama, prieštarauja lokalo taisyklėms.

Kada tas reikėlas buvo iškeltas užpėrito lokalo susirinkime, tai naujai išrinktas finansų raštininkas brolis Vasėkas pradėjo lyg abejoti, gal jis ir neteisėtai išrinktas, todėl jis pakėlęs rinkimų reikalą lokalo pildomojoje taryboje. K. Kundrotas, sako, kad jis Vasėkas "išaiškines", prez. V. Zaveckas išrinktas "teisėtai". O teisėtu mas grindžiamas tuo, kad Vasėkas vienas kandidatavęs į t. vietą.

Tai muiliniškas kriaučiamaškių. Vyt. Žukauskas gruodžio rinkimuose apsiėmė tik būti kandidatu, kad opozicijai nebūtų progos įeiti į sekretorius. Jis, pabuvęs vieną mėnesį, rezignuoja, kad tuo būdu nesužinotų opozicija ir neįstatytų kandidato prieš jų numatytąjį. Tai tikras sąmokslas kaip apieči opozicija. Tie raudonųjų trūkai labai aiškūs, tik neaiškūs jų uodegai K. Kundrotui.

Lokalo pirm. V. Zaveckas, atidarydamas susirinkimą, pri-

mygtinai aiškino, kad mūsų lokalo atstovai iš unijinių įstaigų turi labai "svarbius" pranešimus. Bet tie atstovai, kai pradėjo duoti tuos pranešimus, tai pasirodė, jog pranešimai yra tie patys, kurie buvo užpėreitą susirinkimą. Naujo, kas galėtų sudominti kriaučius, nepasirodė nė už centą.

Vyt. Ubersas, delegatas, nurodė, kad jo distrikte kriaučiai didžiulioje nedirba. Nedarbo metu yra daugiau nepasitenkinimų, tai jų yra ir šiuo metu. Zorlandos dirbtuvėje V. Gervicko darbdavys primatė švarę. Gervickas švarką sutaisė ir Zorlandas buvo priverstas jam užlaikytus pinigų sugrąžinti. "K. K." A. Bubelio dirbtuvėje darbininkai per tris savaites negavo algų, dirbtuvė buvo sustabdyta ir Bubelis prižadėjo darbininkams algas išmokėti.

Kiek teko iš kriaučių patirti, tai Kazys Kundrotas jau varo kompaniją už save, kad sekančiais rinkimais ir vėl galėtų patekti į delegatus. Gal būtų, jam ir pavyks tati laimėti, nes Vyt. Ubersas juk tam ir buvo statomas į delegatus, kad jis, net savo termino neišbaigęs, Kundrotui užleistų, kaip užleido Vyt. Žukauskas Vasėkui sekretoriaus vietą. Bet atrodo, kad Vyt. Ubersas dar kol kas iš delegato vietos nesikrausto. Vadinasi, Kaziu Kundrotui dar reikės prie karštų mašinų paprakai tuoti. Vargę tu mano, kas tos žmonių nemandagumas...

—J. Brooklynietis.

Patarnavimas ipareiguoja

Balandžio 6 d. "Chicago Tribune" rašytoja ir žurnalistė Marge Lyon parašė apie bridžportiečius ir apskritai Chicago lietuvius gražų straipsnį, įterpdama ir šiaip žinių apie lietuvius, kuriuo lietuviai pasidžiaugė savo tarpe ir spaudai.

Bet tokiais atvejais to per maža. Be abejo, autorei bus malonu girdėti, kaip reagavo į tą straipsnį lietuviai. Tam tikslui būtų gea, kad nepatingėtume autorei už tai pareikšti padėką laiškučiu kad ir vienu antru žodžiu ar telefonu. Apskritai, judriau mums tektų atsilipti į gerus ir blogus spaudos pasisakymus apie mus.

Pastebėjus, kad Marge Lyon aprašinėja "Tribune" laikrašty tautines grupes, pp. Daužvardžiai kreipėsi į ją, primindami laiškučiu ir lietuvių grupę. Autorė į laišką atsiliptė telefonu ir paprašė žinių. Ji savo aprašymo pagrindu pasirinko Bridgeportą.

Lietuvinėkas

Detroit, Mich.

Pasikeitė ALB Radijo Klubo meno kolektyvo vadovybė

Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo meno kolektyvo vadovu, valdybos nutarimu, yra paskirtas V. Tamašiūnas, vieton pasitraukusio J. Pusdešrio.

Šiomis dienomis meno kolektyvos turta perima V. Tamašiūnas su klubo kontrolės komisijos pirm. Ambr. Kiziu.

Premijos įteikimas šeštadieninės mokyklos mokinii už konkursinį rašinį

Balandžio 19 d. WJLB valandėlės metu buvo įteikta, dalyvaujant klubo vadovybei ir šeštadieninės mokyklos atstovams, piniginė premija šeštadieninės mokyklos mokinii už rašinį: "Lietuvio partizano Velykos".

Mokyklos vedėjas K. Gogelis savo žody pažymėjo, kad Detroito mokytojų draugijos suorganizuotoji šešt. mokykla baigianti dabar trečius mokslo metus. Mokykloje, kurioje yra 130 mokinių, dirba penki mokytojai ir kapelionas. Mokyklos vedėjas nusiskundė, kad šešt. mokykla mūsų visuomenė per mažai rodati susidomėjimo. Pareiškė jis didelį pasitenkinimą, kad A. Liet. Balso Radijo Klubas nuosirdžiai remia jų darbą. Skirtoji klubo šešt. mokyklos mokiniiu premija už rašinį "Lietuvos partizano Velykos" paskatino mokinius dar labiau susidomėti kovojančia tėvyne, kurią daugumas jau mažai berisimena. Iš mokytojų ir tėvelių pasakojimų jiems pavykė gana gražiai tai pavaizduoti.

Pasveikinęs jaunąją laureatę Valentinę Pajaujytę dėkojo ALB Radijo Klubo vadovybei už nuosirdų rėmimą jų mokyklos.

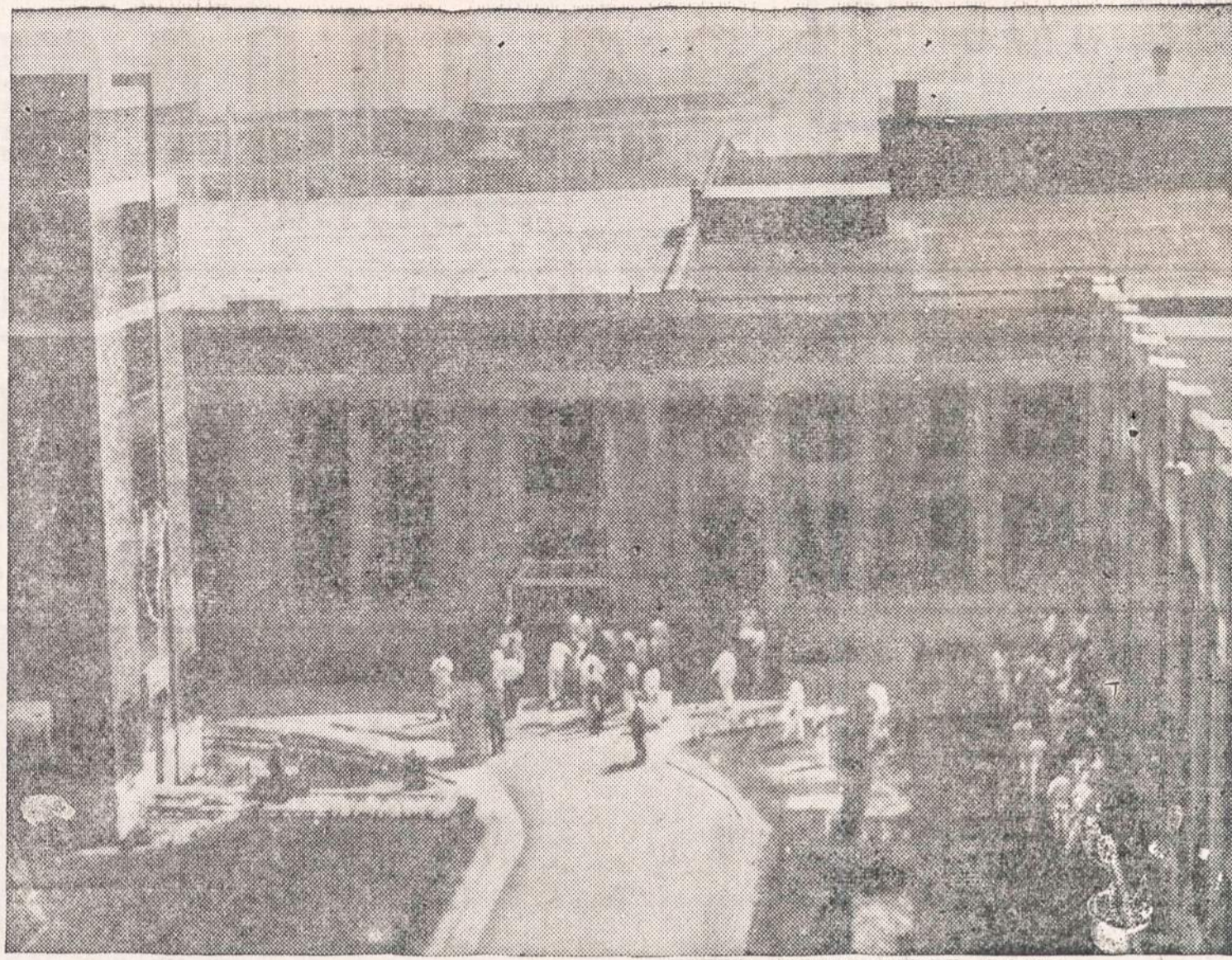
Mokytoja V. Kundrotienė perskaitė rašinį konkurso komisijos nutarimą. Komisija, kurią sudarė klubo atstovs Alf. Žvaidis ir šešt. mokyklos atstovai ved. K. Gogelis ir mokyt. V. Kundrotienė, rado, kad iš visų konkursų skirtų rašinių geriausiai parašytas Pušyno Skruzdelės rašinys. Atidarius voka, paaiškėjo, kad šiuo slapyvardžiu pasirašiusi yra V. Pajaujytė, šešt. mokyklos ketvirtojo skyr. mokinė.

Klubo pirmininkas ir Baltie Melodijos direkt. H. Rauby ją pasveikino ir įteikė premiją.

Po to premijos laimėtoja vaizdžiai paskaitė savo rašinį. Dar šios mokyklos mokinė V. Kukučionytė pasakė eilėraštį "Velykų malda".

Alice Stephens meno ansamblio atvyksta į Detroitą

Su dideliu susidomėjimu laukiama Alice Stephens meno

JACKSON, MICH. — Laikiniai valstybės kafejime riaušės sustojo. Kaliniai laiko 10 kalėjimo sargų kaip įkaitus.

ansamblis, kuris atvyksta į Detroito pajėgomis ALB Radijo v. Garsinkitės "N-nose" roitą. Gegužės 4 d. dalyvaus klubo koncerte.

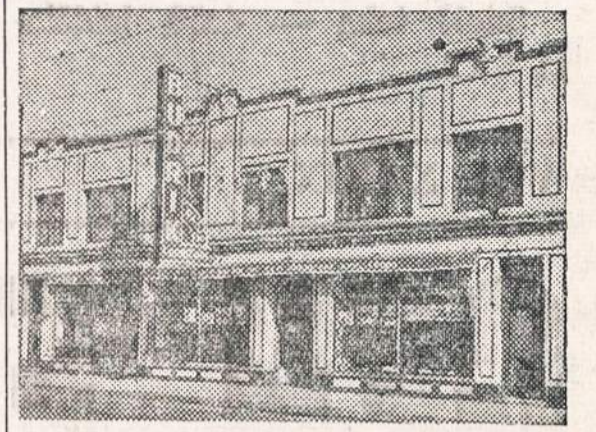
UŽTIKRINTAI
pageidautina bet kurio
žmogaus Gimtadieniui

Jo gimtadienio, jo metinių proga... ar kada tik norite parodyti kaip daug jo draugavimas reiškia jums... duokit Seagram's ir būkit UŽTIKRINTI. Kur kas geriau negu tūkstantis žodžių, 7 Crown dovana pasako jūsų draugui—"Tik puikiausia yra pakankamai puiki jums".

Say Seagram's and be Sure

Seagram's 7 Crown. Blended Whiskey. 86.8 Proof. 65% Grain Neutral Spirits. Seagram-Distillers Corp., N. Y.

LIETUVIŲ IŠTAIGA 39 M. PREKYBOJE!

25 lietuviai pardavė, pristatė, mechaniką sutaisė gerai Televizijų setus. Sutauso gerai radijus, laikrodžius ir jewelry.

Nuosirdžiai užkviename visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1952 metų pavasario prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus. Naujų šeimų kūrėjai čia sutauyps didelius nuosimčius. Farduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, rooming house, apartmentams. Karpetai, kilimai, klejonkos, parlor setai, elektriniai pečiai virimui. Gesiniai pečiai dėl apšildymo kambariui ir gesiniai pečiai virimui, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kambario setai, minkšti krėslai, lempos, stalieliai ir kiti reikmenys. Rašomos mašinėlės su lietuviškais ženklais, auksinės plunksnos, laikrodžiai, deimantai, briliantai, auksas ir sidabro papuosalai, radio ir televizijos aparatai. Pasaulinės ir lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST.
CHICAGO 8, ILL.
Tel. CALumet 5-7237-4591

Atidaryta pirmaadienį ir ketvirtadienį vakarais. Sekmad. uždaryta.

WCFL 1,000 kil. 50,000 watų jėgos radio stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 7:30 P. M. Chicago laiku.

FOTOGRAFAUS CONRADAS (LIETUVIS)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiai gaus puikiai ir brangiai dovaną. Septyngal ir gražiai atliekamas darbas.

414 WEST 69th STREET
Telefonai:
ENG. 4-5882 ir ENG. 4-5940

Kiek Tik Norit

Naujų ir Senų

MILDA BUICK SALES

907 West 35th Street
Lafayette 3-2022

NAUJIENOS buvo ir tebėra geriausias Amerikos Lietuvių draugas.

Here's WHY you get
CLOTHES CLEANER in a **Westinghouse**
LAUNDROMAT
AUTOMATIC WASHER

WASH AWAY RINSE AWAY ACTION
GETS dirt out...KEEPS dirt out!

... of course, it's electric!

The Laundromat washes clothes clean! And the rinsing and draining actions that follow, keep clothes clean. Dirty wash and rinse waters drain away from clothes; never strain through them! See the Laundromat today. Get a demonstration of marvelous WASH AWAY, RINSE AWAY Washing Action that washes your clothes so clean... gets dirt out, keeps dirt out!

Get Proof! These 3 Laundromat Features Make the Difference!

WEIGH CLOTHES on the Weigh-to-Save Door. You'll always wash the right amount of clothes in the right amount of water with the right amount of soap.

SAVE SOAP... SAVE ON HOT WATER by setting the Water Saver Dial to correspond to the weight of the load being washed: Small, Medium, Regular.

WASH CLOTHES SO CLEAN with patented WASHAWAY, RINSEAWAY Action. It's the EXCLUSIVE SLANT, the secret of really clean clothes!

5 year Guarantee
ON THE SLANT-DOOR TYPE LAUNDROMAT

HILBERTS HOME APPLIANCES
6332 SOUTH WESTERN AVENUE GROvehill 6-8700

Open Monday and Thursday Evenings

Philadelphia, Pa.

Vasario 16 minėjime sudėtos aukos \$2,000 yra dėl atsteigimo Lietuvoje diktatūros ir pragaro, paskelbė "Lietuvių Naujienos"

Jau trylikti metai, kaip Philadelphiaje išėina mėnesinis leidinėlis "Lietuvių Naujienos", kurio leidėjas ir redaktorius yra p. J. Gustis. Leidinėlio menkas turinys ir labai netaisyklinga lietuvių kalbos rašyba. Bet ir tas būtų atleistina, jei žmogus, gamindamas menkavertės rūšies prekę, siektų užsidirbti sau pragyvenimą.

Tačiau pavarčius "Lietuvių Naujienas" prieinį išvadą, kad leidinėlis turi ir kitus tikslus. Vienas jų ar tik nebus skleistis propagandą, kuri su amerikiečių lietuvių siekimais nieko bendra neturi. Ji yra priešinga ir amerikiečių tautos interesams. Tiesa, ta propaganda labai užmaskuota, tačiau, į ją įsigilinus, ji greit atpažįstama.

Ilgą laiką "Lietuvių Naujienos" ėjo su propagandos sūkiu! Down with the Wars! Ką tai reiškia šis sūkis, kada Amerikos geriausieji sūnūs aukoja savo gyvybes Korėjoje, kovodami su komunistais, siekiančiais pasaulį pavergti, paliekame spręsti skaitytojui. Dabar leidinėliui vartojamas naujas lozungas: For Unity and Peace (Dėl vienybės ir taikos), kuris yra taip pat ne šio krašto skolinys. Atsiminę garsiuosius "taikos kongresus" ir "už taiką" parašų rinkimo vajų prisiminsime, kad šis sūkis toje akcijoje buvo vartojamas ne paskutiniojoje vietoje.

1949 m. rugpjūčio mėn. "Lietuvių Naujienose" randame štai kokį eilėrašį:

Kuomet žemė sudrebės
Ir lenciūgai sutrupės,
Būsime liuosi mes tada,
Visi sykiu, ha, ha, ha.
Imsim ginklus į rankas,
Kurie kalti susipras,
Pilsim kailį mes tada,

Tiem skriaudikam, ha, ha, ha.
Penktakojai Amerikoje senai to siekia, kad sukelti šiame laisvės krašte revoliuciją ir išžudyti teisėtus šio krašto šeimininkus, kuriuos vadina "skriaudikais", "rykliais" ir pn. Atrodo, ta mintis nesvetima ir p. J. Gusčiui, nes ir jis rado reikalinga šį eilėrašį išspausdinti. Tame pačiame numeryje rašoma, kad popiežius Pius XII padarė nuolaidų komunistams. Ar tiesa, Mr.? Ar neklystate?

Nesvetimas yra "Lietuvių Naujienoms" ir naujų ateivių šmeižimo darbas. Tad tylėti jau negalima. Apie tai reikia kartą atvirai spaudoje pasisakyti.

1951 m. kovo mėn. numeryje p. J. Gustis rašo: "Kai kurie dypukai pribuvę į laisvą Ameriką, pradėjo elgtis kaip kokie "diktatoriai", jie jau seniem amerikiečiam nenori pripažinti jokios teisės. Jeigu jie čia turėtų staliniską galią ir Sibirą; tai jau "Laisvė" ir "Vilnis" seniai būtų į tą Sibirą suvaryti, prie to nemažai ir kunigų tų būtų, pertai, kad jie dikčiai su amerikonejo, o kai kurie net mažai lietuviškai moka, ir pagaliau jiems Amerika yra pirmojo vietoj, nes čia jų Tėvynė. Be to, jie pradėjo pulti ir biznierių, nes ir jie nelabai nori šokti pagal jų norą. Jiems ir Dėdė Samas nebegegas, kad nesiskubina savo rantom traukti iš žarijų, keptus kaštanus dėl jų.

Jie jau ir amerikonišką tikietą nori pakeisti į rusišką bilietą - biliet. (Lietuviška patarlė sa-

ko: įsileisk velnią į bažnyčią, jis pradės lipti ir ant altoriaus)"

Čia rašyba paliekama netaisyta. Ar tai ne šmeižtas? Kur ir kada naujieji ateiviai puolė lietuvių biznierių? Čia su užuotajuta pakalbėta apie "Laisvę" ir "Vilnij", čia ir kunigai "užstojami", — koks nepaprastas "redaktoriaus" gudrumas! Norėtušis p. J. Gusčio paklausti, ką blogo jam yra padarę naujieji ateiviai, kad jis su tokia klasta ir neapykanta apie juos rašo?

Dabar kas liečia mane ir Philadelphiaje lietuvių bendruome-

ne. Šiemet Philadelphiaje Vasario 16 dienos minėjimas buvo prarastas labai iškilmingai. Lietuviškų parapijų mokyklų mokiniams minėjimas buvo suruoštas atskirai, su jiems pritaikyta programa ir paskaitomis apie Lietuvos Nepriklausomybę. Apie tai buvo plačiai rašyta ir Naujienose, pastebint ir nemalonų nesuapratimą su šv. Andriejaus parapijos klebonu kun. Čepukaičiu, kuris kleboniško užsispyrimo paskatintas savo parapijos mokyklos mokinių į minėjimą neleidė. 1952 m. balan-

džio mėn. "Lietuvių Naujienų" numeryje p. Gustis apie š. m. Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą Philadelphiaje taip rašo:

"Kur logika? Lietuviškos diktatūros šalininkas M. Aušrinis rašydamas Chicago, "Naujienose" apgailestauja, kad Philadelphiaj šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Čepukaičius "vetavo" neleidė savo parapijos mokinių į Lietuvos diktatūros šalininkų surengtą kermošiu".
"Kun. Čepukaičius yra Ame-

rikos Patriotas, čia gimes ir užaugis, už tai ir nenori būti savo šalies penktakojis. Beto, kun. Čepukaičio nepritarimas diktatūros šalininkams yra dešimt sykiu naudingesnis jaunuoliams ir visiems lietuviams, negu Vasario 16-tos minėjime sudėtos aukos \$2,000, dėl atsteigimo Lietuvoje diktatūros arba kiteip sakant pragaro, iš kurio jaunuoliai gal neturies progos pabėgti! Pertai, ateitije gali būti Atoniniai karai ir žaibo greitu-

nei sveika marijų kalbėti".

"... karus rengia paprastai žmoneliai! diktatūros šalininkų apsvaiginti kokiom tai tautiškom laisvėm, iš kurių jie patis pabėgo viską palikę..." (Mano pabraukta, kalba netaisyta).

Šį kartą p. J. Gustis pasakė atvirai, ką norėjo, kad Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Philadelphiaje, jo nuomone, buvo tik kermošius. Tą patį rašė ir A. Bimba "Laisvėje". Tad dviejų bendraminčių nuomonės pagrindiniu klausimu nesiskiria.

Tai, manau, išryškina "Lietuvių Naujienų" priešingą Lietuvos Nepriklausomybei kryptį užteks atsakymui į mandraus "redaktoriaus" šmeižtus ir patriotinės lietuvių bendruomenės Philadelphiaje apspjaudymą už vasario 16-tosios minėjimą.
M. Aušrinis

Visi telefonai: PROSPECT 6-3440.
Iškirtina Dažų, Apmušalų ir Langų Užvalaidų Krautuvių.
DABAR PRASIDEDA DIDYSIS ISPARDAVIMAS

BERGMAN Velvet flat dažai sienoms ir luboms; šie aksominiai švelnūs aliejiniai dažai gali būti visą laiką plunami. Išidėmėkite mūsų naujas spalvas—Chartreuse, Empire Green, Spice Brown, Shrimp Pink, ir kit.

BERGMAN Super Gloss emalis specialiai virtuvėms ir maudynėms. Šis emalis yra geriausias bet kada padarytas. Padengia ir paslepia sienas, žvilga švelniai, plaukamas lyg porcelanas ir išbūna švartai baltas daugelį metų.

Gallonas \$7.65
Kvorta \$2.25

SMAGU DAŽYTI SU VOLELIU!
7 colių avių vilnos volelis su metaliniu padėkliu. Specialiai šiame išpardavime.

Pilnas komplektas \$1.49
Apmušalų piešiniai apipiaustomi VELTUI VELTUI pristatymas.

Visi telefonai: PROSPECT 6-3440.
Reikalaukite Bergman dažų ir saugokitės apsirikimų. Bergman neturi šalutinių krautuvių.

Krautuvių atdara: pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vakaro. Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro.

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PECIALI, SALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MASINOS, BALDAI, MAT-RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI

Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Pervežu baldus

Chicagoje ir iš tolimesnių vietų TURIU ILGĄ PATYRIMĄ

Juozas Naujokaitis

6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų; ji yra vartojama nuo visokių nervų ligų ir nerviško galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpumo, greit- to pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — istvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00. Pristūnčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

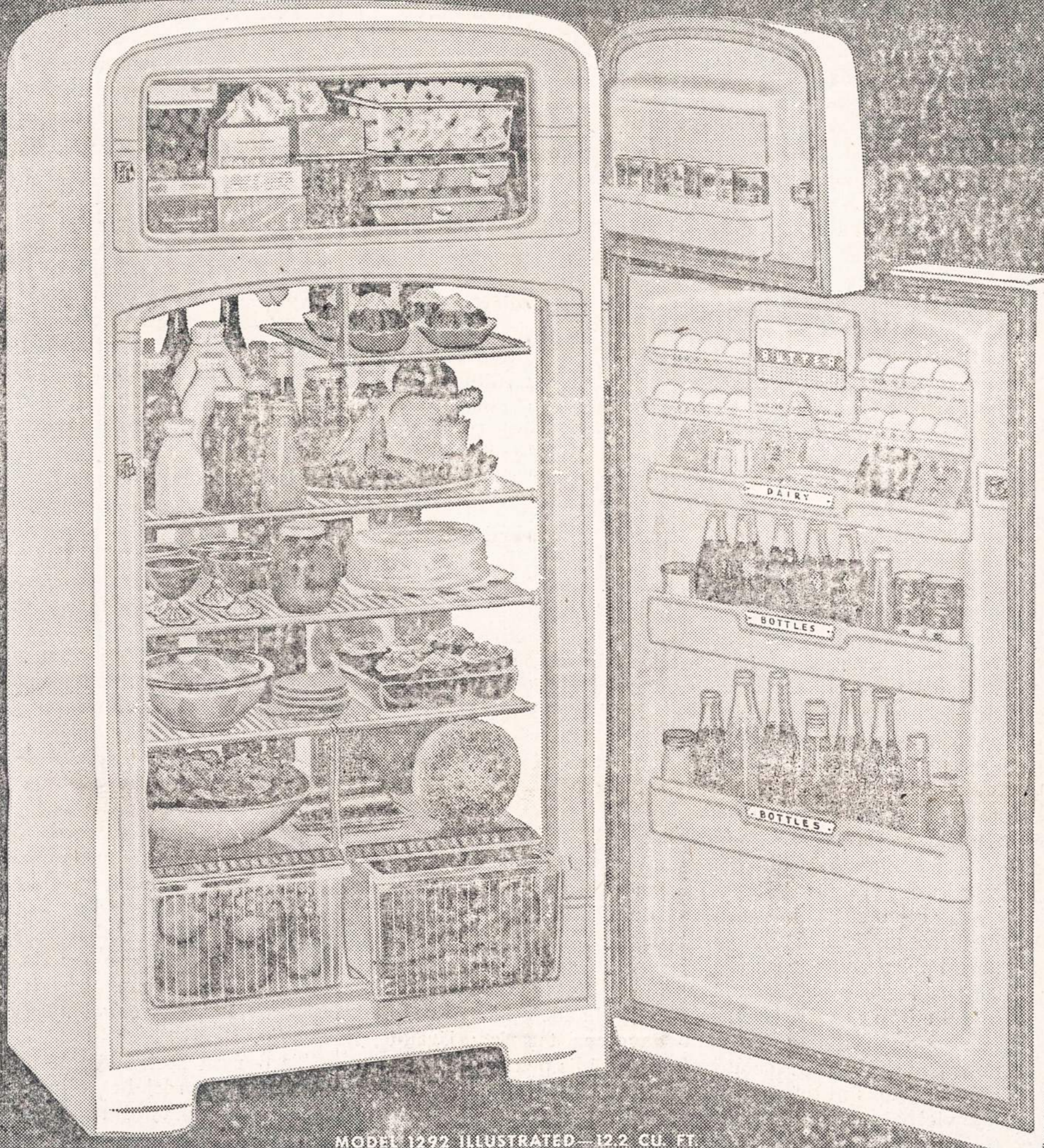
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto, šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARUSKOS
Tel. Hemlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

3—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—KETVIRT., BALANDŽIO 24, 1952

Now here for you to see... the exciting new ADMIRAL 2-DOOR DUAL-TEMP

MODEL 1292 ILLUSTRATED—12.2 CU. FT.

Admiral Dual-Temp also available with single door.

Look at this Giant Capacity! 8 full bushels of foods fit into this roomy new Admiral Dual-Temp. While saving floor space, it gives you storage that's 12.2 cu. ft. big! The Frozen Food locker alone—for quick-freezing—for safe storing—holds up to 77 pounds!

Test this Super-Convenience! The wonderful new double door lets you open the freezer separately! Far easier now to reach foods or keep them cold. Many more conveniences to see: the butter keeper—adjustable shelves—and another Admiral exclusive... no other two-temperature refrigerator has 2 doors with shelves in BOTH!

See why food bills drop! Rising food prices point up the full economy of this new Dual-Temp for you. It's an Admiral—so those

costly foods just don't dry out! Foods and your dollars don't shrink. Another economy: you can lay in week-end specials; there's ample space in this new 2-Door Admiral Dual-Temp—the newest of them all! Come in so we can show you all it does... all it can save you.

Admiral Refrigerators begin as low as \$199.95

Admiral

DUAL-TEMP
NO DEFROSTING...EVER!

RADIO: "World News with Bob Trout"—Sundays, 5:30 PM, EST over CBS

BRUNO'S APPLIANCES SALES & SERVICE

1151 NORTH PULASKI ROAD

SPAULDING 2-1066

TAUPLYKITE

KUR VISADA BUVO IR YRA IŠMOKAMAS AUKŠTAS DIVIDENDAS.
KUR PINGAI BUVO IR YRA IŠMOKAMI PAGAL PAREIKALAVIMĄ.

Tauptykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSU TURTAS YRA VIRS 8,000,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel.: GROvehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro, Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8, Trečiadieniais uždaryta visą dieną, Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki 10,000.00 dolerių by an agency of the United States Government.

KUR TAMSTA PATS GALI ATLIKTI VISUS SAVO IR SEIMOS FINANSINIUS REIKALUS.
KUR 27 METŲ PATYRIMAS UŽTIKRINA VISIEMS SAUGŲ IR TEISINGA PATARNAVIMĄ.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CANal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams — \$10.00
Pusei metų — \$5.50
Trims mėnesiams — \$3.00
Vienam mėnesiui — \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija — 5c.
Savaitė — 30c.
Mėnesiui — \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams — \$9.00
Pusei metų — 5.00
Trims mėnesiams — 2.50

Užsienuose:
Metams — \$11.00
Pusei metų — 6.00
Trims mėnesiams — 3.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-8500. Pinigus reikia užsiųsti Money Orderiu kartu su užsakymu.

Partijų Blokai Italijoje

Centralinėje ir pietinėje Italijoje bus municipaliniai (vietinių savivaldybių) rinkimai gegužės 25 d. Priešrinkiminis kampanija jau prasidėjo. Kovon stoja trys politiniai susigrupavimai: kraštutinių kairiųjų blokas, sudarytas iš komunistų ir bolševikų, „socialistų“; vidurio partijos — demokratiniai socialistai, demokratai, republikonai, liberalai ir krikščionys demokratai; ir dešinėsios partijos — monarchistai, fašistai, Italų Socialis Sąjūdis ir įvairios smulkesnės antidemokratinės grupės.

Valdančioji Italijos partija yra premjero Alcide de Gasperi vadovaujantieji krikščionys demokratai. Parlamente ji yra koalicijoje su demokratiniiais socialistais, demokratais, republikonais ir liberalais. Premjeras nutarė ir municipaliniuose rinkimuose blokuotis su šiomis partijomis, bet nesidėti su kraštutiniiais dešiniiais, t. y. monarchistais ir fašistais.

Tuo būdu valdžios koalicija kovoja prieš du frontus: prieš kraštutinius kairiuosius ir kraštutinius dešiniuosius. Stipriausi jos priešai yra kairiajame fronte. Italijos komunistai turi didžiausią. Vakarų Europoje partija, su dviem milijonais narių, kurių tarpe yra ir didelis skaičius tikinčiųjų katalikų. Jų vadui Togliatti pavyko savo pusėn palenkti senosios socialistų partijos vadą Pietro Nenni, teikiant jam finansinę pašalpą.

Šios dvi partijos dabar sudarė „nepartinius“ kandidatų sąrašus savivaldybių rinkimams, norėdamos susižvejoti daugiau balsų.

Pagal rinkimų įstatymą tam sąrašui, kuris gauna daugumą balsų, skiriama du trečdaliu mandatų. Pereitų metų rinkimuose šiaurinėje Italijoje šita rinkimų tvarka patarnavo vidurio partijų koalicijai. Dešinysis blokas tadą buvo silpnas ir neįstengė paveržti didelio skaičiaus balsų valdžios koalicijai.

Bet nuo to laiko fašistinis elementas, sako, žymiai sustiprėjęs. Jei fašistai ir monarchistai atskels daug balsų nuo vidurio partijų, tai komunistai ir jų sąjungininkai gali nevienoje vietoje paimti viršų.

50 Saulių

Korespondentai, stebėjusieji naujos atominės bombos sproginimą Nevadoje, sako, kad, jai sproguos, žybtelėjo šviesa, 50 kartų stipresnė, negu saulės. Per vieną sekundą atomų skilimas pagamino 2 bilijonų (2 tūkstančius milijonų) laipsnių karštį.

Mokslas, ištyręs atomo sudėtį, davė žmogui naują galimą įrankį, kuris galės būti panaudotas geram arba piktam, — žiūrint, kokį tikslą žmogus turės.

RUSAI SOCIALISTAI RENGIA SI VIENYTI S

(APŽVALGA)

Šių metų kovo 18 d. pasirašė 14 rusų socialdemokratų ir socialistų revoliucionierių vadų bendrą pareiškimą: „Vieningos Socialistinės Partijos Kelyje“. Tarp pasirašiusių yra R. Abramovič, rusų socialdemokratų Užsienio Delegatūros pirmininkas, ir V. Černov, rusų social-revoliucionierių vadas, buv. Steigiamojo Seimo pirmininkas, apie kurio mirtį neseniai buvo „Naujienose“ rašyta (prieš mirdamas jisai dar supėjo pamatyti tą dokumentą su savo parašu spaudoje).

Rusijos socialdemokratai, t. y. marksistinio socializmo šalininkai, ir Rusijos social-revoliucionieriai, t. y. liaudininkškos socializmo šalininkai, paskelbusieji šitą pareiškimą, sako, kad jiems nebėra prasmės toliau vieniems su kitais gręžtis dėl ideologinių skirtumų, nes dalių skirtumų pašalinimo gyveno praktika, kita dalis pasirodė neturinti reikšmės. Šiandien nebėra klausimo, ar socializmas ateis, kaip darbininkų klasės kovos rezultatas, ar bendrų darbo žmonių (darbininkų ir kitų sluoksnių) pastangų dėka, ar gal kitokia keliu. Bet visiems tikriems socialdemokratams, social-revoliucionieriams, socializmas negali būti be laisvės.

Atėmus laisvę nuo socializmo, jisai, kaip parodė bolševizmo praktika Rusijoje per trečdali šimtmečio, „reikia aršiausios rūšies vergiją ir nežmonišką barbarizmą“.

„Ne žmogus socializmui, o socializmas žmogui“, sako pareiškimo autoriai. Demokratija yra neatskiriama socializmo sąvokos dalis. Socialdemokratams tai, rodos, turėtų būti pats savaime suprantamas dalykas, nes taip jie buvo nusistatę pačioje savo veikimo pradžioje. Juk ir pasiūdinę jie socialdemokratams, sąjungininkai socializmo ir demokratijos sąvokas viename žodyje.

Debet iš kitos pusės, Rusijos socialdemokratai buvo labai dogmatiški. Iš Markso mokymų jie padarė sukietėjusias doktrinas, kuriose kiekvienas sakinytis buvo neliečiamas, kuone šventas. Rusijos marksistai jungė su partijos programa ir visas filosofines Markso pažiūras. Abejontieji „ortodoksalinio“ marksizmo būdavo puolami beveik pikčiau, negu socializmo priešai. Šitoks nusistatymas galėjo viešpatauti tikrai inteligentių kontroliuojamoje partijoje, ir dargi inteligentų, atskirtų nuo savo gimtojo krašto kasdieninės tikrovės, gyvenusių užsienyje.

Liaudininkiškos krypties rusai socialistai, kurių teorijoje buvo skiriama demokratybės idėjoms mažiau dėmesio (jie dar tikėjo ir teroro, kaip politi-

nės kovos įrankio, efektingumo), to filosofinio arba ideologinio „dogmatizmo“ turėjo mažiau. Pas juos nebuvo vieno visų pripažinto autoriteto. Savo filosofines idėjas jie ėmė iš įvairių šaltinių, todėl jiems buvo nesvarbu, kaip kurį jų partijos žmogus filosofavo. Tarp Europos socialistų, rusams social-revoliucionieriams, aišku, buvo arčiau prie širdies tie, kurie žiūrėjo kritiškai į tą arba kitą maksizmo dėsnį.

Bendrame 14 asmenų pareiškime pasisakoma prieš „dogmatizmą“, tuo būdu paglostant es-er-us. Iš to matosi abiejų partijų veikėjų noras susitarti ir, jei bus galima, susivienyti. Ar tai įvyks, parodys ateitis.

Žinių tarp dviejų partijų skirtumų.

Socialdemokratams ir social-revoliucionieriams

Nuo 1880 metų Rusijoje pasireiškė dvi socializmo srovės: viena liaudininkų, antra marksistų. Abi, žinoma, buvo revoliucinės, nes, nenuvertus automatinių valdžios (samoderžavijos), nebuvo galimybės žmoneims įgyti balsą valstybės gyvenime.

Liaudininkų srovė atsirado pirmiausia. Ją sudarė Rusijos inteligentai, kurie norėjo išjudinti ir sukelti prieš caro despotizmą valstiečius. Šituo tikslu jie „ėjo į liaudį“ (v narod) ir bandė ją suauguoti. Bet iš tų pastangų nebuvo jokios naudos. Rusijos ūkininkai, milžiniškos savo daugumoje herasčiai, nenorėjo tikėti, kad „tėvelis caras“ negeras; jie nepakentė savo išnaudotojų dvarininkų ir vietinių valdininkų bei policininkų, bet centralinė valdžia jiems buvo per toli, kad jie galėtų jos sistemą suprasti.

Nusivylę ūkininkais, Rusijos inteligentai griebsi teroro priemonių kovai prieš valdžią. Jų organizacija „Narodnaja Volia“ (Liaudies Valia) ruošė paskesnius pries carą, jo ministereis, gubernatorius ir kitus valdžios šulius, tikėdamiesi šituo būdu priversti valdžią duoti laisvę žmonėms. Jiems pavyko užmušti carą Aleksandrą II (tą, kuris panaikino Rusijoje baudžiavą), bet policija daugumą teroristų išgaudė, ir šis sąjūdis pakriko.

Tada Rusijos revoliucioninkai perkėlė savo veiklą į miestus. Jie organizavo slaptus būrelius tarp universitetų studentų ir tarp fabriku darbininkų. Tuo tarpu dalis inteligentų, įsitikinusių, kad nei agitacija tarp ūkininkų, nei teroras neišsąuks revoliucijos, ėmė studijuoti Vakarų Europos socialistų idėjas, ir priėjo išvadą, kad socializmas Rusijoje gali ateiti

tiktai ekonominio krašto išvystymo pasėkoje; šis išvystymas turės eiti panašiu keliu, kaip vakarinėse Europos šalyse, t. y. kapitalizmo rėmuose. Tikslai tada, kai išsiplėtus Rusijos pramonė ir išaugs skaitlinga darbininkų klasė, bus pribrundusios sąlygos socializmui. O kol tų sąlygų nėra, Rusijos revoliucioninkai tegali galvoti apie politinę revoliuciją: carizmo nuvertimą ir demokratinės respublikos įkūrimą.

Tačiau ir šitoje „buržuazinėje“ revoliucijoje vadovaujančią rolę teksią suvaidinti darbininkai, nes ji gyvena svarbiuose pramonės centruose, gali greičiau apsišviesti ir susiorganizuoti, negu kaimiečiai, išsimečius milžiniškuose krašto plotuose.

Šitoms idėjoms skleisti buvo 1983 m. įsteigta Ženevoje (Šveicarijoje) iš pabėgusių į užsienį revoliucionierių „Darbo Išlaisvinimo Grupė“ — „Gruppa Osvoždenija Truda“, kurioje gabiausias asmuo buvo G. V. Plechanov. Jie populiarizavo K. Markso mokymus slaptuose ir viešuose spaudos leidiniuose, ir jų pasekėjai 1898 metais, suvažiavę Londone, įkūrė Rusijos Social-Demokratų Darbininkų Partiją.

Tačiau ir pirmesnieji socialistų liaudininkų sąjūdziai nevisai išnyko. Atėjo daugiau entuziastų inteligentų, kurie degė noru kovoti prieš caro despotizmą; bet jiems netiko socialdemokratų teorija, pranašaujanti kapitalizmo išvystymą ir socialinę revoliuciją tolokoje ateityje. Kam taip ilgai laukti?

Šiems nekantiems jaunuoliams tinkamesnė atrodė liaudininkų idėja, kad Rusija esanti „ypatinga šalis, kuriai nereikia eiti „supuvusiųjų Vakarų“ keliais: jos ūkininkai, kurie sudaro milžinišką gyventojų daugumą, dar tebegyvena kaimuose, neišikėlę į viensėdžius, ir naudojasi bendromis gyvenyklomis. Privačios nuosavybės sąvoka dar nėra giliai įsiurbusi į jų protus, todėl jie nesipriešintų žemės ūkio sutvarkymui kolektyviniu pagrindu; o tada jau būtų visai nesunku prie jų pritaikyti ir pramonę, kuri Rusijoje dar tik pradėjo atsirasti.

Socialistai liaudininkai 1900 metais irgi įsteigė savo politinę partiją, pavadindami ją Rusijos Social-Revoliucionierių Partija.

Tarp rusų social-demokratų (es-dekų) ir social-revoliucionierių (es-erų) ėjo smarki idėjinė kova.

Iki Pirmojo Pasaulinio Karo socialdemokratams turėjo daug daugiau šalininkų, negu es-erams. Bet socialdemokratų partiją suskaldė Leninas, suorganizavęs jos viduje savo frakciją, pavadinusią „bolševikais“. Ilgainiui iš jos pasidarė visai atskira partija. Kai rudenį 1917

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

Apie glaistą ir terminologiją

Prieš kurį laiką ž. J. Gimbutas „Technikos žody“ yra pasiūlęs nelietuviškos kilmės tinkui pakeisti vartoti sąvą „glaustą“, jau ir anksčiau raštuose sutinkamą. Pereitų metų „Naujienų“ Nr. 264 aš esu pastebėjęs, kad, ieškant tam lietuviško žodžio, geresnis čia galėtų būti glaistas. Dabar J. Gimbutas „Technikos žody“ Nr. 2 pastebi, jog tai nebūtų paranku, nes Kaune ruoštame technikos žodyne glaistas buvęs siūlomas vietoj „kito“ ir „spakliaus“ (nors abiem pastariejiems, esą, reikėtų kiekvienam atskiro žodžio).

Pats nebūdamas technikas, buvau anksčiau pasiūlęs vietoj „tinko“ daresnį pavardintą „glaustą“, nes tada J. Gimbutas nebūtu iškęs šio vieno termino (tinko) sulietuvinimo reikalą. Juo labiau, kad ir kai kuriuose naujuosiuose žodynuose (ne technikiuose) glaistas paaiškinamas „kitu“ ir „tinku“ (abiem žodžiais kartu); plg. „Lietuvių kalbos vadovas“ 269 psl. Neturėdamas gyvojoje kalboje griežtos apibrėžtos techninio termino reikšmės, glaistas ir gali būti pritaikytas vienai ir antrai sąvokai, suspecializuotas.

Bet dabar pasirodo, jog technikai turi skirti 3 sąvokas. Aišku, kad tam dera ir 3 skirtingi terminai. Tuo atveju, žinoma, nėra reikalo vietoj „tinko“ sąvokai glaistas, nes jis kai kurių

jau siūlytas bei vartotas „kitui“ pavaduoti, o „tinkui“ pasirinktas gluodinsys.

Šių kelių technikos terminų lietuvinimo pastangos rodo, jog terminologijos klausimai sėkmingai tegali būti sprendžiami bendromis technikos specialistų ir kalbininkų pastangomis. Technikai turi nurodyti reikalingas skirti sąvokas ir jų žymes, gal ir savo terminus pasiūlyti, o kalbininkai padės pagal savosios kalbos dėsnius sudaryti atitinkamus pavadinimus.

O tuo tarpu būtų gera, kad patys technikai ir apskritai įvairių sričių specialistai pirma patys pasiskelbtų terminus. Bent kai kuriais jų galėtų pasiūlyti ir neespecialistai, kurie kartais, ką paspydami ar versdami, yra priversti keltis naujadarų arba skolinis svetimybės, nes nežino esamų terminų.

Normuojamųjų požiūriu, žinoma, būtų tiksliausia dalykų specialistams kartu su autoritetingais kalbininkais terminus aptarti, suformuoti, ir tik po to paskelbti kitiems naudotis.

Bet kada taip stingame terminai ir reikiamų šaltinių, ir šiaip nenormuotų terminų paskelbimas nevieną pageidaujamas ir būtų nevienam naudingas. Ypač platesniajai visuomenei praverstų bendresnio pobūdžio terminų paskelbimas. Tai galėtų padaryti atitinkamų sričių specialistai, parinkę kur bendresnius ir plačiau vartojamus terminus.

m. Leninui ir Trockiui pavyko pagrobti pakeitę ir savo rankas, bolševikai pakeitę savo organizacijos pavadinimą į „Komunistų partiją“.

Komunistai dabar valdo Rusiją jau 35-ti metai. Visas kitas politines organizacijas jie uždraudė, o jų vadus sušaudė arba išviję ir užsienį. Po priedangą „proletariato diktatūros“, jie įsteigė totalitarinę valdžios sistemą, kurioje saujelė valdovų, sėdinčių Kremliuje, kontroliuoja visą žmonių gyvenimą. Apie jų žiaurumus pasaulis girdi kasdien.

Bet jie vadina šitą kruviną tyroniją „socializmu“. Socialistų skerdikai, apsilvilkę savo nužudytų aukų drabužiais!

Kas atsitiks Rusijoje, kai bolševizmas sugrius? Šitas klausimas dabar rūpi rusams socialdemokratams ir social-revoliucionieriams, gyvenantiems lietujsje. Jie bijo, kad Rusijos tautai, taip ilgai kankinta „tikyrojo socializmo“ vardu, nenosuskaldė Leninas, suorganizavęs jos viduje savo frakciją, pavadinusią „bolševikais“. Ilgainiui iš jos pasidarė visai atskira partija. Kai rudenį 1917

savęs, — sako jie — o eikime išvien, gindami savo idėjas nuo apgavikų, kurie jas sudarkė, kad, atėjus Rusijos išlaisvinimo valandai, galėtume padėti jos žmonėms sukurti laisvės ir žmoniškumo dėsnius pagrįstą gyvenimą.

Sprendžiant iš to, kaip kalba tikstanti bolševikinės Rusijos piliečių, pabėgusių į Vakarų, neatrodo, kad pati socializmo idėja pasidarė rusams nepakenčiama. Bet senieji es-dekų ir es-esų ginčai jiems tikrai nebus įdomūs.

Vaikai statys operą

Vaikai mano, jog ir jie gali kaip ir suaugusieji pastatyti operą, dainuoti ne tik soprano, tenoro, bet ir boso partijas. Grupė vaikų yra sudariusi All-Children's Grand Opera Co., kuri gegužės 10 d. pastatys Verdi „Aida“ 11th Street Theater. Dalyvauja artistais 7—15 metų amžiaus vaikai.

Seni ir patyrę biznieriiai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

VYTAUTAS KAVOLIS

LIETUVIŲ KULTŪROS VERTINIMAI

3. (Tęsinys)

Socialinę kultūrą galima išvaizduoti dviem plotmėmis: horizontaliai ir vertikaliai. Vertikaliam einama (bet ne visada!) iš paprastesnių į komplikotesnes bendruomeninio gyvenimo formas: šeima, kmeutas-feodalinė provincija-centralizuota valstybė-tautų (tikriau: valstybių) sąjunga; tai viena galimybė. Horizontaliai esti išdėstytos vertikaliai, pagal evoliucijos kreivę, bekylančių formų variacijos. Šeima gali būti matriarchalinė ar patriarchalinė, matrilokalinė ar patrilokalinė, lygybinė (equalitarian) ar laisvoji, didžioji (extended) ar mažoji, emancipuota ar tradicine, miestiška ar kaimiška... Valstybė: demokratinė ar autoritarinė, respublikai, oligarchijai, monarchijai, diarchijai (plg. J. Devekės „The Lithuanian Diarchies“ in *Slavonic (and East European) Review*, April, 1950, pp. 392—405; šiame str. iškeliamas įdomus specifiškos lietuvių valstybinės organizacijos aspektas: dvalda), etc. Šios formos yra variacijos aplink progreso temą, kurią esame išreiškę formule: šeima... tautų sąjunga. Jos nelidijia aukštesnio ar žemesnio kultūrinio išvystymo.

Laipsniuoti galima tikrai medžiaginę kultūrą: kuri kultūra suteikia savo nariams tobulėsius priemonių išnaudoti gamtos resursams, yra be abejonės tobulėsnė už tą, kurios suteikiamos priemonės mažiau efektyvios. Tačiau mokslas apie kultūrą nėra buhalterija. Mes len-

gvai esame linkę prileisti, jog visos kultūros, kaip ir mes, medžiagines gėrybes aukščiausiai vertina ir jų smarkiausiai siekia. Bet taip nėra: ir žemesnė medžiaginė kultūra tų žmonių, kurie medžiaginių gėrybių nevertina, neturės tos reikšmės bendrojoje jų kultūrinėje gėrybių sistemoje, kurią priskiriame mes, kurie medžiagines kultas pabrėžtinai vertiname ir pagal kurią buvimą ar nebuvimą net esame linkę vertinti, visų pirma, ir bendrą kultūros lygį. Bet kurie medžiaginių gėrybių pagal definiciją nesiekia, jų nebuvimas nereiškia atsilikimo. Jie yra medžiagines gėrybes pakeitę kuriomis nors kitomis, ir jų kultūros visuma nelieka dėl to nė kiek nusukiausta. Kiekviena bendruomenė idealiai turi pasirinkimo laisvę pabrėžti tą ar kitą vertybę. Lyginti vienos kultūros pabrėžiamąsias vertybes su kitos kultūros ignoruojamosiomis yra reporteriška: ir reporteriai eiti išminties keliu, jeigu atprastų kalbėti apie kultūrą, bent kol jie nepradės galvoti, kas toji „kultūra“ iš tikrųjų yra.

Vienintelis kriterijus tautines ar šiaip bendruomenines kultūras ne analitiškai dalimis, bet jų visumoje lyginti yra jų sėkmingumas: ar bendruomenės nariai patenkami, ir ar jie pildo vieną iš svarbiausių Dievo įsakymų, „veisdamiesi ir daugindamiesi.“

Si mokslinė kultūros teorija, sprendžiant iš jų raštų, yra nežinoma daugeliui politinių mokslininkų ir šiaip nekuklių autoritetų. Kartais jiems net neatrodo reikalinga savę varginti apsilankymais tuose kraštuose, apie kuriuos jie rašo; ar susipažinti su jų gyvenimo ritmu ir inspiracija. Pakanka pasirinkti faktų, juos interpretuoti pagal sau įprastus kriterijus ir pareikšti spren-

dū. Mūsų kriterijai čia tampa absoliutūs kriterijai (užuo- likę prielaidomis), ir mes patys, deja, iš mokslininkų tampame dievais. Su mokslingumu tenka atsivieškinti, bet paprastai, piktųjų dvasių sugundyti, šie mokslininkai neparodo tiek charakterio.

Šitokių būdu keliautojai yra aprašę įvairiausių jų nesuprastus papročius, taip iškreipdami jų reikšmę, kad dažnai jų liudymai neturi jokios vertės norinčiam tikrovę suprasti. Tikrovė čia suprantama tik tų žmonių akimis žiūrint, kurie ją išgyvena: meilės ar mirties išgyvenimo nesuvokia su jais nesudūręs. Papročiai teisingai suprantami tik tų, kurie šiuos papročius sukūrė ir jais naudojami: arba tų, kurie gali įeiti į jų padėtį. Ryškūs pavyzdys, kokių rezultatų galima pasiekti, naudojantis nesugebančių ir etnocentriškų stebėtojų perduotais patyrimais, kai jie esti autoritatyviai, „ex cathedra“ pareiškiami, yra šis popiežiaus Honorijaus III vardu paskelbtas pagonių lietuvių charakterizavimas:

Tai yra tauta, kuriai svetima bet kokia religija (1), kurie yra apsupti gyvuliškos tamsybės, kur tėvai žudo visas dukras, gimusias jų žmonoms, palikdami tikrai vieną; kur dukterys ir motinos drauge, be gėdos ir be baimės, tarnauja vyrų aistras...

Lietuviai be abejonės turėjo religiją; ir nėra pagrindo kitus dokumento teigimus laikyti rimtesniais. Net jeigu faktai būtų išoriškai tikri, jų interpretacija liktų nežinoma; ir ji šiuo atveju būtų lemianti.

Giliai paslėpti žmogiškųjų troškimai ir geiduliai, kuriuos mūsų bendruomenė savo konvencijomis yra nuslėbusi, kartais skatina egzotinių kraštų aprašinėtojų perdėti pabrėžti įvairius, ypatingai erotinio pobūdžio,

tariamuosius nenormalumus, kurie šiems nustelbtiems stebėtojams suteikia nesąmoningo pasitenkinimo. Bet gana freudiškai interpretuoti Honorijų III. Net ir tada, kai stebėtojas tiksliai pastebi, gali jis suklysti, priskirdamas bendruomeninio gyvenimo formoms tą reikšmę, kurią žmogiškai priskiria jo paties, o ne šias formas sukūrusių žmonių dvasinė kultūra. Socialinė kultūra reikiama bendruomenines formas, dvasinė kultūra — įvertinimas, susietus su šiomis formomis ir jas į vieną kultūrinį vertybių audinį integruojančius. Tik vertybių kontekstai įgalina mus objektyviai suprasti kultūras.

2. Lietuvių kultūros aspektai

Vakarų pažiūra į Lietuvą ilgai buvo apspęsta pirmųjų žinių apie Lietuvą iš IX—XII-jo amžiaus: negausių ir neobjektyvių, naujųjų pažiūrų plačiau per Europą tik tuomet, kai lietuvių barzdūčiai susidūmodavę nugalabinti koki nors pernelgį karštą, šventojo girelėje pasiklydusį, misionierių. Šitokių iš anksto lietuviams nepalankių pažiūrų įtakoje buvo ir toliau stebima ir vertinama. Legendų pastovumas nuostabiai atspindi ir šiandieninės istorikų bei politinių mokslų žinovių interpretacijose. Bet jau nuo 12-jo iki 14-jo šimtmečio Lietuva buvo sparčiai pažengusi kultūrinės evoliucijos keliu.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE NAUJIENAS

LIET. KULTŪROS FONDAS AUSTRALIJOJE

(Tęsinys)

1951 m. birželio mėn. 30 d. visuotiniojo suvažiavimo svarstytas ir priimtas. LKF trumpa veiklos patirtis rodo, kad dabartinė organizacija Australijoje sunkiai įgyvendinama. Lietuvių tremtinių susibūrimas rikiuojasi aplink Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kuri tenkina lietuvių tremties tautiškosios savivaldos būtinuosius reikalus. Specialūs profesiniai-socialiniai reikalai yra tenkinami atitinkamų susibūrimų, kaip va: gydytojai, inžinieriai, teisininkai, filosofai, teatralai-vaizdilos, šokių ir dainos draugijos, grupės ir ansambliai. LKF fondo veikimui pasilieka vien siaura švietimo ir kultūrinio darbo sritis, kuri apima švietimą ir auklėjimą bendruomenėje: skaityklos, skatinimas teatro, muzikos, meno, dainos, šokių, literatūros, mokslo ir bendrojo lietuvių švietimo ir auklėjimo. Visa tai vykinti galima tik organizuotu būdu. Toks susiorganizavimas yra galimas kiekvienoje lietuvių bendruomenėje, ko visuotiniai LKF-ai tiesioginiai pasiekti nepavyksta. LKF todėl yra priartintinas vietos lietuvių bendruomenės organizacijai.

Ateinančiųjų metų veiklos planas yra remtinis visuotiniu švietimo ir kultūros sąjūdžiu lietuvių bendruomenėje Australijoje.

Šiame plane priimta sekanči konkreči veiklos programa:

1) Vaikų darželiai. Dėl įvairių vietos sąlygų nesitinkama organizuoti nuolatinių vaikų darželių, bet tokie darželiai yra

galimi bent vienai dienai savaitėje, kada mūsų mažieji būtų suburiami kartu į jaunųjų bendruomenę ir čia jie būtų auklėjami atitinkamai mūsų tautinei kultūrai ir tautos tradicijoms.

2) Sekmadienio mokyklos. Jų programa jau yra nustatyta, susirinkti turėtų į jas bent vienai dienai savaitėje kelioms valandoms mokyklas lankantieji vaikai ir būtų mokomi programoje nurodytų, jiems reikalingų lietuviškųjų mokslo dalykų.

3) Jaunimo kursai. Pradžios mokyklas baigusius mokinius, kurie lanko specialines mokyklas ar gimnazijas arba ir visai toliau nesimoko, steigina prie bendruomenių jaunimo kursai. Šie jaunimo kursai turėtų būti dviejų ciklų — vienas jaunuoliams ligi 16 metų amžiaus, o kitas tarp 16—19 metų ir tenai jie mokomi pagal priimtas tam specialines programas turinį.

4) Universitetinio jaunimo ir suaugusiųjų švietimas. Ši veiklos sritis pirmiausiai yra prievolė ir kompetencija Karaliaus Mindaugo Aukštųjų Mokslių Instituto, sėkmingai pradėjusio savo darbus Melbourne. Verta yra pastangų ši darbo sritis nukreipti į visas lietuvių bendruomenes ir dėti organizacinės energijos vietos kultūrininkams ir švietėjams įsteigti panašias švietimo ir mokslo institucijas, kurios padėtų akademiniam jaunimui ir suaugusiems gilinti jų išsilavinimą ir susipažinti su lietuviams būtinai reikalingais kultūros, meno ir mokslo dalykais, be to skatinti mū-

šų intelektualus organizuoti ir dirbti, kad ir kuklus, bet naudingas švietimo ir mokslo darbas.

KMAM Instituto darbas reikia visokeriopa remti ir jo veiklą skatinti.

5) Literatūros ir meno vakarai. Naudinga būtų kiekvienoje lietuvių bendruomenėje surengti į metus bent vienas literatūros, muzikos ir meno vakaras. Tai yra įmanoma padaryti, tik reikia imtis darbo su meile ir pasivietinam siekiamajam kultūros tikslui.

6) Muziejų, teatrų ir meno vakarų lankymas. Patartina yra prietelngai bendradarbiauti kultūros srityje su mūsų likimo draugais tremtiniais (baltiečiais, ukrainiečiais, lenkais ir kitomis tautomis), kur įmanoma rengti bendrus literatūros ir meno vakarus, kitų rengiamus lankyti; taip pat lankytini vietiniai muziejai, meno parodos, literatūros ir teatro vakarai ir kitokie parengiami pačių australų, kur pridera ir kviečiama prisidedant jų programose.

7) Ekskursijos. Švietimo ir kultūros tikslais yra darytinos ekskursijos į istorines vietas Australijoje, susipažinti su jų menu ir daile, o taip pat pažinti šio plataus kontinento gamtą, menas, mokslas ir žmones.

8) Lietuviškosios spaudos palaikymas. Spauda yra būtina kultūrinio auklėjimo priemonė ir ji reikia palaikyti, kartu žiūrėti, kad pati palaikomoji spauda būtų teigiamas veiksnys lietuviškoje bendruomenėje. Rimtos lietuviškos knygos turėtų būti kiekvieno lietuvi namuose ne tik lentynose, bet ir skaitomos.

9) Skaityklos ir knygynai. Reikia prisidėti prie lietuviškųjų skaityklų ir knygynų organizavimo, jų palaikymo ir taip pat reikia jais naudotis, kad knygos lentynose nedulkėtų, o neštų šviesą ir mokslą į mūsų tarpą.

10) Lietuviškasis meno ir literatūros muziejus. Šios rūšies institucija yra bendruomenės kultūrinio subrendimo pažymys ir ji turėtų būti organizuojama susitarus su mūsų meno ir literatūros darbuotojų draugijomis Australijoje.

11) Knygų leidimas. Reikia susirūpinti paruošti ir išleisti reikalingas švietimo įstaigoms veiktis ir gyvuoti knygas ir vadovėlius. Naudinga būtų turėti mūsų mažiesiems kad ir neperiodinis vaikų laikraštėlis. Jo leidimu rimtai susirūpinta.

12) Lėšų organizavimas ir stipendijos jaunimui mokytis. Lėšų reikalingumas yra savaimis suprantamas, nes be pinigų nieko nepadarysi tenai, kur reikalingas yra medžiagos įsigijimas, spausdinimas, kelionės išlaidos ar darbo apmokėjimas. Lėšoms organizuoti reikės susitarti su ALB vadovybe, o taip pat numatyti ir įvykinti mūsų bendruomenės tarpe vajai ir rinkliavos. Turint lėšų pravarai būtų paskirti stipendijos mokslus einančiam jaunimui parenti.

3. L.K.F. skyrių steigimas. Švietimo ir Kultūros Komisijos

13. LKF skyriaus gyvavimo sąlygos. LKF organizacijos įstatymais metmenys siekia kultūrinio darbo organizuotumo ir ragina kultūrininkus organizuoti skyrius. Kur tik atsiranda skaičius narių, galinčių sudaryti administracinius organus ir naudinti išvystyti veikimą lietuvių tremtinių tarpe, tenai jau verta pradėti pastangas skyriaus steigimui. Skyrius steigti verta tokiuose vietovėse kur galimas kultūrinis veikimas, kur pastoviai gyvena didesnis lietuvių būrys. Skyriui gyvuoti reikalinga jo valdyba iš trijų narių ir revizijos komisija iš tokio pat skaičiaus narių. Įsteigtas skyrius turi būti gyvastingas ir veiklus; vientik organizacijos sudarymas dar nėra pakankamas kultūrinio darbo vystymas. Or-

ganizacija turi pasirodyti kultūriniais darbais, ji privalo dėtis prie LKF tikslų įgyvendinimo ir LKF suvažiavimų nustatomos veiklos programos ir planų vykinimo.

Mes manome, kad Australijos lietuvių tarpe yra pakankamai asmenų minėtiems uždaviniams realizuoti. Mums atrodo, kad didesniuose miestuose, kaip va: Adelaide, Melbourne, Brisbane, Perth, Hobart ir Sydney turėtų būti LKF skyriai. Tokių skyrių mums trūksta dar Adelaide, Perth, Brisbane ir Hobart todėl laukiame jų įsteigimo artimiausiu laiku. Šie skyriai gali suderinti veikimą su vietos bendruomenės valdybomis imtis iniciatyvos sudaryti bendrus kultūrinio darbo organus ir darniai veikti vieni kitiems padėdami ir talkininkaudami. Mes neturime per daug atliekamų visuomenės darbuotojų ir laisvo laiko, kad galėtume lygiagrečiai ar net konkuruojančiai veikti.

14. Švietimo ir Kultūros Komisijos. Tose vietovėse kur negalimas LKF skyriaus įsteigimas dėl vienos ar kitos priežasties, mes šiuomi prašome ir raginame mūsų visuomenę remti kultūrinį darbą varomų vietos lietuvių bendruomenės valdyboms. Mūsų giliu įsitikinimu šis darbas yra galimas ir organizaciniai atitinkamas per švietimo ir kultūros komisijas. Šioms komisijoms visuomenės pritari-

mas ir parama geriausiai atsiektina jas sudarant sekančiu būdu. Šis klausimas reikia įnešti specialiu punktu artimiausian kiekvienos lietuvių bendruomenės visuotinam susirinkime ir nuodugnai apsvarstyti kalbant apie švietimo, kultūrinio darbo, sporto ir pramogų reikalus. Visuotinas susirinkimas paskui išrenka du asmenis narius į minėtas komisijas. Šie du nariai, kartu su apylinkės valdybos nariu švietimo ir kultūros reikalams, bendrai sudaro minėtą komisiją. Komisijos pirmininkas yra apylinkės valdybos narys. Švietimo ir Kultūros Komisija perima visą švietimo ir kultūros veikimą savo apylinkėje ir vykdo darbą apylinkės valdybos pavedama, o kartu gauna nurodymus iš LKF Australijos valdybos ir ALB krašto valdybos, nes šios dvi institucijos yra susitarę ir švietimo ir kultūros srityje veikia sutartinai. Grynai kultūriniam veikime nurodymus duoda LKF Aust. Valdyba veikdama savo organizacijos rėmuose.

LKF Australijos Valdyba (Gaias)

Kalbės Toynbee
Garsus istorikas Arnold Toynbee, kuris bene yra žymiausias pasaulio istorikas, kalbės čia National Arts Foundation pietuose Casino patalpose gegužės 5 d. Įėjimas \$12.50.

Bus nuolatinė paroda paežeryje

Antradienį Chicagos parkų distriktas davė sutikimą įruošti Michigano ežero pakrantėje 1953 m. nuolatinę parodą. Tuo tikslu sudaryta nepelno bendrovė Chicago Park Fair, Inc., kuri ir rūpinsis parodos paruošimu. 75% parodos užsi-

mojimų būsią skiriama švietimo ir mokslo tikslams, 25% pramogoms. Manoma, kad didžiausia lėšų dalis parodos reikalams bus surinkta iš valstybinių mokesčių už arklų lenktynas pagal 1951 m. Illinoisaus įstatymų leidybos išleista įstatymą.

Garsinkites 'N-nose'

JŲ LAIMEI TUREKITE PARUOŠĘ SANTAUPAS

* Dovanoms
* Švietimui
* Apsaugai

ATIDARYKITE SĄSKAITA DABAR!

GERI DIVIDENDAL Garantuotas Saugumas
Santaupos Išmokamos Pareikalavus
LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

ATDARA SEKM. NUO 10 RYTO IKI 5 VAK.
Atdara pirmad. ir ketvirtad. nuo 9:30 ryto iki 9:30 val. vakaro.

PIRMADIENĮ IKI VIDURNAKČIO

J. L. GREEN
4215 WEST MADISON STREET
PASKUTINĖ SAVAITĖ

GOING OUT OF BUSINESS!

IŠPARDAVIMAS!
Didžiausias SUTAUPYMAS iki 60%
Tik Keletas Milžiniškų Bargenų

<p>MOTERŲ PAVASARINIAI PALTAI Pavasariui "Toppers" Pavasariui Eilutės vertės iki \$35.00</p> <p>Motery - merginų suknelės vertės \$15.00, dabar \$3.00</p> <p>KAILIAI, Lapių, Muskrat, Mouton, Coneys, vertės iki \$120, už \$49.00</p> <p>KAILIAIS PAPUOŠTI PALTAI vertės iki \$69.95 \$28.00 už</p> <p>NYLON Svederiai, Crepe Bliuzės ir Andarokai, vertės iki \$5.95 už \$2.00</p> <p>SKUBĖKIT, Pirmas Atėis, Pirmam Patarnausim. Pirmos rūšies 51 Gauge, 15 Denier NYLON KOJINES. Geguliariai \$1.25, už \$59c</p> <p style="font-size: small;">Pasinuodokite. Ateikite dabar. Atdara sekmdienį 10 iki 5 po pietų. Atminkite, viena karta gyvenime toks SUTAUPYMAS. \$100,000 PREKIŲ TURI BŪTI PARDUOTA IKI NUOGŲ SIENU.</p>	<p>VYRISKI VILNONIAI DVIEM KELNEM KOSTIUMAI vertės iki \$65.00, už \$35</p> <p>VYRISKI Gabardino PALTAI su Zip-pamušalu. Kainos iki \$45.00, parduodama \$24.95 tikslai už</p> <p>VYRISKI vilnoniai Overkaual. Visu miuru, vertės iki \$45.00 tikslai už \$19.00</p> <p>GABARDINO Zip-Pamušalu DZEKETAI, vertės iki \$16.95 tikslai už \$10.50</p> <p>SLACKS, kol yra, vertės iki \$7.95 \$3.98</p> <p>BIG YANK Darbinės Kelnės Reg. \$3.98 už \$2.48</p> <p>BIG YANK Dugarees \$1.88 Mėlyni</p> <p>PUOŠNŲ MARSKINIAI SPORTO MARSKINIAI Vertės iki \$3.95 už \$1.88</p> <p>NYLON SHORTS Reguliariai \$2.95, už \$1.48</p> <p>VASARINIAI SLACKS Skalbiami \$1.88</p>
--	---

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę. Taupyti reikia: senatvė, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupes pinigų, tas jaučiasi saugusis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, ILL.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. - Tel. VI rginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

WATCH FOR OUR GRAND OPENING
IT'S OUT IN FRONT WITH EVERYTHING!

NEW Hotpoint "Super-Stor"

Big, New Full-Width Speed Freezer Holds 49 lbs. of Frozen Foods

Food's at your Fingertips!

* SENSATIONAL CIRCULAIRE COOLING ACTION!

The right cold, the right humidity for all foods at all times. Continuous flow of cold for perfect refrigeration.

• It's so easy to reach everything in this big, convenient "Super-Stor"®—72% of all your foods are in fingertip reach! Shelves and Butter Bin in the door. Two spacious Hi-Humidity drawers on rollers. Two sliding shelves. Swingout Leftover Rack with 3 clear-top containers. Roomy tall-bottle zone. Come in and see all its great features!

\$329.95

- Full-width chiller tray
- Automatic defrost indicator
- Automatic door latch and door safety stop
- Rust-proof aluminum shelves
- 5-Year Protection Plan on famous Thriftmaster Unit

ARBET'S, Inc.

2442 WEST 47th STREET
1746 WEST 47th STREET

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

Virginia 7-0700
Virginia 7-3377

LIETUVIŲ TEATRAS

Dvi premjeros

Artinantis Lietuvių Teatro premjeroms — Petro Vaičiūno 5 veiksnių komedijai "Naujiems žmonėms" ir Eugene O'Neil 4 veiksnių dramai "Anna Christie", lietuvių čikagiečių tarpe jaučiamas vis didesnis susidomėjimas. Daug kas jau užsisako iš anksto pakvietimus, nes numatoma, kad prie įėjimo jų nebegalima bus gauti.

Reikia pažymėti, kad susidomėjimas ne be reikalo. Premjera "Naujieji žmonės" yra ne eilinis scenos veikalas, ne mažas veikaliukas, bet didelis ir plataus masto bei pastatymo kūrinys, ešes vien Kauno Valstybiniam Teatre apie 450 kartų. Tokio veikalo Chicago dar niekad nėra turėjusi. Ir ne tik Chicago, bet ir visa "lietuviškoji Amerika". Juk Chicago yra lyg ir mūsų sostinė, taipgi į ją visų kitų miestų menininkai žiūri ir laukia: ką gi duos Chicago?

Taigi šį kartą sostinėje įvyks, galima sakyti, istorinis spektaklis, kuriame žiūrovai pajus Lietuvą, jame jie pamatys švarką — ir meilę, ir biznį (švarų ir nešvarų); pamatys kaip lietuviai ikininkai gyvena, kaip žemę arė, pamatys liaudį, buvusius didžiūnus, Lietuvos kariuomenės karininką, sugretins jaunystę su senatve, užsidedimą su nusiminimu. Tai Petro Vaičiūno giesmė apie Lietuvą. Tai jo švelnus pabarimas negerųjų Lietuvos vaikų. Tai jo pavyzdingi tautos sūnūs. Visa Leituva šia me veikale sudėta...

Ne veltui mūsų aktoriai suglaustomis jėgomis dirba, nesigailėdami nei jėgų, nei laiko. Kas vakaras Lietuvių Auditorijoje jie susirenka darbu, vos spėję užkasti, o skirstosi po repeticijų fiziškai nuvarę, bet pakilusią dvasią, nes jie kasdien mato ir jaučia Lietuvą, jos žmones, jos gyvenimą.

Kita vaidintojų grupė, režisoriaus J. Blekaičio vadovaujama, dirba taip pat Bridgeporte, Fellowship House. Jie baigia sulipdyti amerikiečio rašytojo Eugene O'Neill 4 veiksnių dramą "Anna Christie". Tai iš Amerikos švedų šeimos gyvenimo veikalas, jūrininkų šeimos drama. Jaunos paklydusios mergaitės prisikėlimas ir meilė. Tai buvusių švedų tremtinių istorija. Daug kur ji primins ir mūsų tautiečių gyvenimą Amerikoje, daug kur šturpu nueis klaidios neapykantos ir grubių jūrininkų sielų išgyvenimai.

Tarp kitko, šiuo metu "Anna Christie" eina viename New Yorko filmų teatre su didžiuliu pasisekimu. Šiai filmai užklydus į Chicago, bus įdomu, prieš tai pamačius veikalą lietuviškoje scenoje, pamatyti ekrane.

A. No.

Iš Suvalkiečių Draugijos Choro

Chicago Lietuvių Suvalkiečių Draugijos choro pamokos, vedamos P. Janinos Grieg, bus penktadienį, balandžio 25 d., 7:30 val. vakare, Hollywoodo salėje, 2417 W. 43 St. Visi choro nariai, es prašomi būti pamokose ir naujų narių atsivesti. Šeštadienį, balandžio 26 d., turim atlikti programą.

Be to, choras ruošiasi savo 12 metų sukaktivių vakarui, kuris įvyks gegužės 10 d. Marquette Hall, 6908 S. Western Ave. Visus kviečia iš anksto tą dieną švesti su suvalkiečiais, pamatyti juos, nes jie visus remia, atlieka programas vaidinimais ir gražiomis dainelėmis, aukoja labdaros ir lietuviškiems darbam, taigi tikisi ir jūsų paramos.

Prašom naujus narius, kurie
6—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—KETVIRT, BALANDŽIO 24, 1952

mėgsta lietuvišką gražų veikalą, dainą ir gražiai laiką praleisti, užmiršti visą nuovargį ir būti su mumis. Lauksim. Dėl aiškumo galima skambinti HE 4-0290. Rašt. Švirmickas

Išpūdziai iš "Naujienu" vakaro

Nėra abejonės, kad pereito sekmadienio "Naujienu" vakaro programa visiems patiko. Programa buvo geresnė negu kai kas tikėjosi. Antano Rūko parašyta komedija "Kojinės" visus prijuokino, nes ši komedija realia, įtikinanti ir vaizduojanti tikrojo gyvenimo įvykius. Joje pirštu prikišama pavaiduota kaip žmogus dėl pinigų užmiršta save. Autorius A. Rūkas vaidino seno šykštiaus (teisingiau taupaus) įnamio Džeko rolę. Pinigus jis dėjo į kojines ir slėpė po kauru. Jo draugas, taip įnamis "burdingierius" A. Brinka, bevalydamas kambaryje, nieko nemanydamas, kad kojiniuose būta pinigų, išmeta ją į sąšlavyną. Čia ir prasideda tikroji komedija, kai šykštuolis Džekas neberanda savo kojinių. Griebia draugą už gerklės: "Atiduok mano kojines!"

Andželikos rolę vaidino ponia Petronėlė Miller, kaip savo įnamio šeimininkė, o p. Ona Trečiokienė Marytės rolęje buvo labai charakteringa "flaperka". Jai, mat, buvo svarbu žinoti, kiek Lukošius, kuris ją myli, turi pinigų, kokios firmos mašina važiuoja ir t. t. Kai šis pasako, kad jis "žvaigždės" mieliau skaičiuotų negu dolerius, tai ji jo širdį savo vėliausios mados batuku sutrėškia ir lenda prie jo draugo Džeko, kuris turi pilną kojinių dolerių. Bet šeimininkė taip pat bėdoje. Jai abu įnamiai patinka: vieno pinigai, o antrojo — jaunystė...

Jeigu blogi aktoriai vaidintų šią komediją, gal ji nepadarytų tokio išpūdzio, kokį padarė vaidinant patyrusiems, ypač pačiam autoriui ir režisoriui dalyvaujant. Publika prisijuokė sočiai.

Antrąją programos dalį atliko Ch. Liet. "Pirmyn" choras su simfoniniu orkestru bei solistais.

Taigi programa buvo gera ir ilga. Deja, oras buvo labai šiltas. Salėje tvanku. Tačiau po programos žmonės dar nesiskubino namo: šoko, dainavo ir su savo draugais šnekučiavo.

Buvo iš Rockfordo svečių, be kitų Dr. Luomons su žmona, kurie lankydami pas p. A. Tulius Floridoje, parašė įdomią korespondencijų "Naujienu". Buvo žmonių ir iš tolimųjų vietų; pvz. iš Bostono matėsi A. Alekna, ir kiti.

—Buves.

Marquette Parko Namų Savininkų žinios

Kovo m. 27 d. Friendly salėje, 2548 W. 69th St., įvyko Marquette Parko Namų Savininkų Organizacijos susirinkimas, vedamas pirmininko J. Balčiūno.

Nutarimų raštininkas F. Bakutis perskaitė praeito susirinkimo nutarimus, kurie buvo priimti; taip pat ir visi kiti nutarimai priimti.

Šis susirinkimas buvo gausus nariais ir labai draugiškas. Buvo daug gražių aptarimų namų savininkų ir visų lietuvių labui. Todėl yra būtinas reikalas visiems namų savininkams dalyvauti susirinkimuose ir prižiūrėti savo gražią apylinkę, kur daugumas lietuvių gyvena. Toliau vis daugiau lietuvių renkasi čionai.

Kitas susirinkimas numatomas dar didesnis, nes buvo paklikta daug gražių ir naudingų

Lituanistikos Instituto lėšos

Lituanistikos Instituto gyvimi rūpinasi įvairių rūšių jo nariai. Jų visų pastangomis veikia ir išlaikoma ši Vakarų pasaulyje esanti lietuvių aukščiausia mokslo įstaiga.

Vieni yra moksliniai nariai; kiti rūpinasi Lituanistikos Instituto finansine sritimi — lėšų telkimu ir jų valdymu. Į pastarąją rūšį, be instituto prezidento, įeina instituto išdūi nuspilnė bei ypatingai vertingi asmenys.

Toliau į tą instituto narių grupę, kuri valdo išdū, įeina asmenys ar organizacijos bei kitokie junginiai, paaukoję Lituanistikos Instituto reikalams tam tikras sumas, būtent:

- nariai fondatoriai, paaukoję ne mažiau kaip \$1,000;
- nariai globėjai, paaukoję ne mažiau kaip \$500;
- nuolatiniai nariai, paaukoję ne mažiau kaip \$100;
- nariai rėmėjai, paaukoję ne mažiau kaip \$25 per metus;
- metiniai nariai, paaukoję ne mažiau kaip \$10 per metus.

Paaukojusiems institutui didesnes sumas teikiamas Lituanistikos Instituto garbės nario vardas.

Šie Lituanistikos Instituto nariai, be kitko, bus skelbiami spaudoje, o garbės narių ir didesniomis sumomis prisidėjusių prie Lituanistikos Instituto pavardės bus dar ypatingu būdu sužymimos bei įamžinamos institute leidiniuose bei dokumentuose.

Siomis dienomis jau atidarytos dvejose lietuvių taupymo ir skolinimo kasose Chicagoje Lituanistikos Instituto einamosios sąskaitos, į kurias norintieji paremti šią reikšmingą bendrąją lietuvių aukštojo mokslo įstaigą kviečiami įnešti aukas arba įnašus, pagal kuriuos jie gali tapti jau minėtais įvairiais institute nariais. Įnešant į tas kasas pinigus (pačiam ar siunčiant perlaida, čekiu ar money orderiu), reikia pareikšti (rašyti), kad pinigai yra įnešami į (deposit to): 1) Institute of Lithuanian Studies Account No. 52330 ir adresuoti: Standard Federal Savings and Loan Association of Chicago, 4192 So. Archer Ave., Chicago, Illinois, arba 2) Institute of Lithuanian Studies Account No. 4074 ir adresuoti: Universal Savings and Loan Association, 1800 South Halsted St., Chicago, Illinois.

Reikia taip pat neužmiršti pažymėti pilną įnešėjo vardą ir pavardę bei adresą, kad institutas galėtų įrašininkus įtraukti į atitinkamų instituto narių sąrašą. Geriausia, kad įrašininkai apie įnašą su savo vardu ir pavarde bei adresu dar praneštų pačiam Lituanistikos Institutui, 281 Olmstead Rd., Riverside, Illinois (tel. Riverside 7-2482), o institutas atsitys pakvitavimą. Visuomenė maloniai kviečiama savo pinigais bei medžiaginiais įnašais ir aukomis remti šią reikšmingą mūsų visų mokslo įstaigą.

Lituanistikos Institutas

dalykų svarstyti. Būkim visi ir naujų narių atsiveskim. Susirinkimas įvyks toj pačioj aukščiauj minėtoj vietoj.

Korespondentė O. Š.

Naujienė laidojama penktadienį

Helen Naujienė mirė bal. 21 d. Velionė paliko dukterį ir vyrą J. Naujail, ilgametį "Naujienu" bendradarbį. Gyveno 4144 W. Wellington Ave.

Kūnas pašarvotas 3656 W. Belmont Ave. Bus laidojama penktadienį, išlydima 9 val. rytą į šv. Mykolo bažnyčią. Koplyčia bus atliktos gedulingos ceremonijos, kurių metu žymi dainininkė Giedraitienė pagiedos atitinkamų giesmių, o Dr. Montvidas pasakys prakalbėlę.

TRUMPAI

—V. Frankienė yra autorė 4 v. pasakos "Karalaitės Teisutės", kuri Vaikų Teatro bus vaidinama mažiems žiūrovams geg. 3, 17 dd. Autorė gerai pažįsta vaikų psichiką, nes pati yra mokytoja.

—Alice Stephens - Steponavičienė turi sudariusi Meno Ansamblių, kuriam priklauso 12 solistių dainininkių. Jis netrukus vyks koncertuoti į Detroitą.

—Jonas Jokūbonis, 6413 So. Sacramento Ave., yra Biržėnų Klubo pirmininkas.

—Operos solistė Apolonija Augustinavičienė persikėlė į naują butą, 2826 W. Adams (tel. Sacramento 2-8053).

—Pp. Gyliai, 3206 S. Halsted restorano savininkai, suruošė vaišes "Tribune" reporteriai Marge Lyon, kuri bal. 6 d. laidote aprašė Chicago lietuvius.

—Antano Kartano vaistinė, 2458 W. 69 St., virtusi lyg tos apylinkės lietuvių centru. Čia vakarais pilna vaistinė lietuvių lankytojų. Vieni jų ateina laikraščius nusipirkti, kiti kitais reikalais. Vaistininkas A. Kartanas juokauja: "Jūs, naujai atvykiate, o aš nuojūsu "sudypėjau".

—Bendrose masonų organizacijose Chicagoje dalyvauja didokas lietuvių skaičius. Kai kurių tautų masonų organizacijų nariai, kaip vokiečiai, pasilikdami nariais bendroj masonų organizacijoj, dar turi savo tautinį klubą. Tokių tautinių susirinkimų tikslas pabendrauti savųjų tarpe, savais tautiniais reikalais pasitarti. Tenka patirti, kad lietuvių masonų tarpe taip pat gimęs sumanymas turėti savo klubą. Būsią daromi lietuvių masonų organizacijų narių susirinkimai. Pradžia jau padaryta.

—Antanas Alekna, 1632 Columbia Rd., S. Boston, Mass., lankėsi "Naujienuose". Jis savo automobiliu ekskursuoja kartu su žmona po Ameriką. Buvo atlankęs netoli Meksikos tarnaujantį savo sūnų inžinierių. Bostone turi savo biznį ir kelis namus. Per žiemą jis gyvena Miami, Fla., o jo biznį prižiūrėjo kitas sūnus. Į Ameriką A. Alekna atvyko 1912 m.

—Juozas Strolia, kompozitorius, iš Vokietijos išvyko bal. 10 d. Numatoma, kad jis su savo sūnum apsigyvens Chicagoje.

—Povilo Aleknavičiaus ieško Amerikos Raud. Kryžius, 529 S. Wabash Ave., Chicago, Ill., tel. Wabash 2-7850. Žinantieji prašomi pranešti.

Karo tarnybon išėjusiam draugui kasdien laiškas nerašys, bet tamstos užsakyts NAUJENOS pasieks jį kiekvieną dieną. Kodėl jam dienrašcio neuzsakai?

Garsinkitės "N-nose"

a. + a.
ONA KISELIUS (pagal tėvus Gristutė) pagal pirmą vyrą Jankunas 1655 West 33rd St.

Mirė 1952 m. balandžio 23 d. 10:50 val. ryto, sulaukusi 76 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Raseinių apskr., Tituvėnų parap., Pavagaių kaime. Paliko nuliūdę sūnus Pranciškus, marti Mildred; 2 dukterys Stella Wenckus, žentas Paul ir Paulina Cameron, žentas Robert; 7 anūkai; 12 proanūkų; sesuo Antoinette Shimkus su šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas A. M. Phillips kopl., 3307 S. Lituania Ave. Šeštadienį, balandžio 26 d. 10:30 v. ryto bus lydima iš koplyčios į šv. Jurgio parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Onos Kiselius giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Sūnus, Marti, Dukterys, Zentali, Anūkai, Proanūkai, Sesuo, Giminės. Laid. Direkt. A. M. Phillips, tel. YArds 7-3401.

Suomijos konsulas buvo Naujienose

Antradienį Suomijos konsulas p. Ernest Knuti buvo užėjęs į Naujienas. Patyręs, kad "Naujienuose" yra įtakingiausias lietuvių dienraštis, panoro tiksliau pasinformuoti apie kultūrinę ir ekonominę lietuvių veiklą.

Ponas konsulas, apžiūrėjęs "Naujienu" patalpas, gana ilgai kalbėjosi su Dr. P. Grigaičiu ir kitais redakcijos nariais. Patyręs, kad "Naujienuose" yra ir Chicago Lietuvių Draugijos centras, jis gana ilgai kalbėjosi ir su p. Povilu Milleriu, šios draugijos sekretorium.

Chicagoje yra didokas suomių skaičius, bet jie neorganizuoti. Ponas Knuti pageidautų, kad Chicago ir jos apylinkių sumiai sudarytų stipresnius kultūrinius ir ekonominius centrus. Šia proga p. Knuti informavo apie šiuo metų liepos ir rugpjūčio mėnesiais organizuojamą olimpiadą Helsinkyje. Olimpiada prasidės liepos 19 dieną, o baigsis tikrai rugpjūčio pradžioje. Apie ją plačiau bus informuoti lietuviai.

Iš "Naujienu" p. Knuti užėjo į Universal Savings and Loan Association. Ten gana ilgai kalbėjosi su p. A. Rypkevičium, ilgametiu šios paskolų bendrovės sekretorium. Kalbėjosi ir su auditorium p. J. P. Varkala, kuris tuo metu tikrino paskolų bendrovės atskaitomybę.

Ponas Knuti yra energingas ir simpatiškas žmogus. Jam rūpi įvairios gyvenimo sritys. Jis ieško kelių ir priemonių pakelti suomių gerbūvį.

PRANESIMAI SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

Socialistų kuopos susirinkimas

LSS (Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos) 4-tos kuopos susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, balandžio 27 dieną, 1:30 val. po pietų, "Naujienu" namuose, 1739 So. Halsted St.

Po susirinkimo drg. Vainoras padarys platų pranešimą apie švedijos socialdemokratų valdžią.

Kaip socialistų draugai, taip ir svečiai prašomi skaitlingai dalyvauti paskaitoje.

LSS 4-tos Kuopos V-ba

Marquette Park Namų Savininkų Organizacija laikys mėnesinį susirinkimą ketvirtadienį, balandžio 24 d. 7:30 val. vakarų, Friendly Hall, 2548 West 69th St. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes yra daug svarbių dalykų apvarstyti. Atsiveikite naujų narių.

—Frank Bakutis, nut. rašt.

"Sviesos" sambūrio susirinkimas įvyks Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St., penktadienį, balandžio 25 dieną, 7 val. vakare.

Metinė Mirties Sukaktis

CHARLES M. DANKEVICH
Mirė 1951 metų balandžio 26 dieną, sulaukęs 58 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Pavežio apskr., Paistrės parap., Paliukų kaime.

Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Paliko nuliūdę: žmona Martha, pagal tėvus Kietaitė; sūnus Charles, 2 dukterys: Ona ir Amelia, žentas Frank Andriulis; 2 anūkai: Robert ir David; Lrolis Petras ir jo šeima, Boston, Mass.; pusbrolii Mykolas Misevičius ir jo šeima; švogeriai Vladislavas Kiela ir jo šeima ir kiti giminės; Lietuvoje liko 2 seserys: Ona ir Amelia ir brolis Mykolas ir ju šeimos.

Mūsų brangiajam pagerbti bus laikomos šv. Mišios šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, 33rd ir Lituania Ave., 1952 m. balandžio 26 dieną, 7:00 valandą ryto. Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti į pamaldas.

Mes Taves, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnus, Dukterys, Zentas, Anūkai, Brolis, Pusbrolis, Švogeriai ir Gim. Reliance 5-5725.

Skaitykite "N-nas"

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandojė Gražiausias Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti: **ROY R. PETRO** (Putramentas): 5519 So. Harlem Avenue, Portsmouth 7-9828.

LOVEIKIS Siunčiam Gėlės Telegramu į Visas Pasauly Daliis
KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankletams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YArds 7-7363

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5806 arba 3-5870

LIŪDESIO VALANDŲJ
Sukaitė
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
REpublic 7-8600-8601
Tema, kurie gyvena kitose miesto dalyse, žaunime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICCERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VIŠOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIASIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★ TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
Virginia 7-6672 Pullman 5-1270

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone CCommodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

GARSINKITĖS "NAUJIEŅOSE"

KUR MŪSŲ PRIEŠAS RAUSIASI?

Kai atsiranda šeimos sunkumai, atsiranda ir tam tikro ergelio. Panašiai yra tautų ir valstybių gyvenime.

Šiandien imperialistinis rusiškas bolševizmas sudarė jau nebe sunkumus, bet išties tautų tragediją. Jis tarpsta ir pučiasi pavergtų tautų krauju; jis kaip voras, ieškodamas naujų aukų laisvame pasaulyje, išskleidė savo voratinklus kiekvienoje tautos plyšelyje ir suka penktakojų šniųpų lizdus: įvairių draugijų su labai skambiais pavadinimais ir su aukštojo mokslo titulais žmonių, sąmoningai ir nesąmoningai tarnaujančių ir talkininkaujančių tam pačiam tikslui. Ir tik po ilgo laiko ir didelių pastangų juodosios raudonosios darbai išryškėjo: Fuchasai, Hissai, Rosenbergai ir jiems panašūs.

Bolševikai savo priešams yra nuosekliai neafraidūs. Jie išmoko parinkti pačius sukčiausius ir juodžiausius tautų naikinimo būdus ne tik pavergtiems kraštams, bet ir tų kraštų besipriešinančius emigrantams. Mes esam gyvi liudininkai pačių rusų emigracijos sukoveikimo: vienus, teršdami ir niekindami, privedė prie moralinio palūžimo, antrus papirkė ir pavertė viešais provokatoriais, o trečius, nepalaužiamus, nužudė (generolą Kutliopovą ir kitus). Panašiai atsitiko su ukrainais, gundais ir kitų tautų emigrantais. Šiuo atveju negali ir mūsų tauta išlikti laiminga išimtim. Mes irgi turim gyvų pavyzdžių tiek pavergtoji tėvynė, tiek pačioji emigracija. Ir visiška tai natūralu, kuomet tauta gyvena sunkiausią savo istorijoje tragediją, ir laisvoji emigracijos dalis jautriai jai reaguoja — mūsų priešas negali ramiai tūnoti ir savo aukos tik dalį doroti, paliekant jai laisvame pasaulyje — laisvą žodį ir kitas kovos priemones.

Bolševikai ir mūsų atveju yra nuoseklūs ir išimčių nežino. Jie turi viešuosius agentus, turi melo ir šmeižtų priemones ir kiekvieną nesklaidumą bei atsiradusį trūkį jie nepraleidžia piktam neišnaudoje. Bet viešieji Maskvos agentai šandien jau nėra toki pavojingi, nes savo propaganda apie plačiosios tėvynės "socialistinį" rojų nebegali žmonių įtikinti. Jis jau per daug aiškus ir geležinė užtvara nebeįveikiamas nusilepti tikrovės. Daug pavojingesni yra įvairiausios rūšies slapti ir gerai apmokami agentai, kurie sugeba įsi-skverbtį į atsiradusį plyšį ir apsimesti gerais ir kovingais "partiotais".

Kuprotą grabo lenta teišlygins

Ir mūsų emigrantinių veiksmų tarpe atsiradus sunkumų, atsirado ir ergelio. Jis kilo nebe priežasties, ir opozicijos pasisakymas prieš monopolizacijos priemones pateisinamas ir būtinas — tame ir yra demokratija. Bet demokratinė santvarka įpareigoja lygiai abi puses jausti prieš tautą atsakomybę ir laikytis kovos priemonių

nepakenkiant vyriausiesiems tautos uždaviniams. O ar šito laikomasi?

Pastaruoju laiku, pasiskaitęs "Vienybę" (o labai dažnai ir tų pačių autorių "Dirvoje"), randi nuostabių bolševikišką panašumą: tas pats argantiškas žūllumas, išniekinimas, melas, intrigos imtinai iki diskriminacijos vadovaujančiuose organuose asmenų. Visas "Vienybės" kovos ginklo smaigalys yra nukreiptas tik prieš krikščionis demokratius, socialdemokratius ir liaudininkus. Prieš tuos, kurie ir anais sunkiais Lietuvai laikais rado bendrą kalbą, ir bendroji kovoj tada buvo laimėta valstybės nepriklausomybė, o jos netekus, vėl stojo laisvinimo kovon. Bet dabar "Vienybė" piešia juos pikčiausiais tautos priešais.

Kame gi glūdi to viso priežastis? — stato sau eilinis skaitytas klausimą, ir bando pats jį išspręsti. Pirmiausia, ir eilinis praktikuojas katalikas pritaria visos opozicijos, neišskiriančiant ir "Vienybės", priekaištui dėl krikščionių demokratų nepagrįsto pasimėjimo kalbėti 80% tautos vardu. Visiems žinoma kokių sunkumų buvo organizuojant VLIKą Lietuvoje, vėliau tremtyje; dėl tų pačių priežasčių ir šandien turim tuos pačius sunkumus. Ne kitaip yra ir su PL Bendruomenės organizavimo reikalu. Ta tendencija buvo, yra ir paliks dar ilgam, jei nebus iš priešingos pusės rimto ir organizuoto demokratiškos visuomenės pasipriešinimo. Lietuviška partalė sako, kad kuprotą tik grabo lenta teištaiso.

Partizanai be pakaitalo

Eilinis skaitytojas ir laisvinamųjų veiksmų negalavimų stebėtojas mato ir antrą pusę. Vietoj, kad prieš tas vienos grupės primetamas vienokias ar kitokias nepriimtinas sąlygas, priešpastatyti sutelktas jėgas — "Vienybė" su "rezistenciniais santarvininkais" išėjo vadizmo pramintu fakeliu partizanais...

Kaip visiems žinoma, p. Juozas Tysliava ALTE oficialiai atstovauja tautininkus (reikia manyti, kad tokis ir yra), tad reikia suprasti, kad visa tai daroma su tautininkų pritarimu. Bet kaip tuomet suderinti p. J. Tysliavos užimtą poziciją su ALTE, VLIKE, ir kituose laisvinimo organuose bendru darbu? Jei p. J. Tysliava su "santarvininkais" išėjo partizanais ne prieš bendrą tautos priešą, o prieš pačius lietuvius, tautininkai privalo viešai pasisakyti, ar jie pritaria tokiai p. J. Tysliavos pozicijai, — tuomet bus žinoma, su kuo turima reikalas.

Nors ir turim visus "Vienybės" numerius po ranka, bet iš jų cituoti nematau reikalo, nes jų daugelį ištiesai išidėjo "Vilnis" ir "Laisvė", nes tie puolimai buvo pagal jų vadovėlio receptus pagaminti. Bet iš "Vienybės" Nr. 15 p. Raišlos išvadą pacituosiu. Jis, rašo: "Mes, santarvininkai, tai akyliai stebime ir nematome prasmės dalyvauti visose politikierių orgijose, (mano pabr.) nes jos bergždios ir Lietuvai žalingos. Mes aptarėme savo kelią ir jo kietai laikysimės. Mes turime barą, kurį varysime toliau ir kur mums buvo tiek maža pakaitalų, (sic!) (mano pabr.) Argi nepuiki paties sau atestacija! Visos politinės partijos yra žalingos ir jos gali garmėti ir pragara. Lietuvą išlaisvins "rezistencinės santarvės" 38 vyrų partizanų būrys su Lozoraičiu priešakyje. Mieli ponai "be pakaitalo"! Juoktis galima, bet ir juokui yra laikas ir vieta.

Išvada

Prašom aiškumo: kur mūsų priešas, ką atstovauja p. J. Tysliava, ir ką atstovauja LR Santarvė? Niekas nenori piktai įtartai nei p. Tysliavos, nei jo bendradarbių, tačiau išsiaiškinti jau yra būtinas reikalas, nes

Jackson, Mich. — Kalėjimo sargas Thomas Eliot (dešinėje) yra kalinio Russel J. Arboe įkaitas. Kaliniai, kurie sukėlė riaušes, pasigavo kelis sargus ir juos laiko kaip įkaitus. Kaliniai tvirtina, jog jie sukėlė riaušes todėl, kad su jais kalėjimo vadovybė brutaliai apsiėjusi.

Pavasarinis koncertas — vakaras

Kunigaikštienės Birutės Karių šeimų Moterų D-jos Chicago Skyr. Valdyba š. m. gegužės mėn. 3 d. (šeštadienį) 7 v. v. L. Auditorijoje rengia didžiulį pavasario koncertą — vakarą, kuriame maloniai sutiko dalyvauti mūsų žymiausias meno pajėgos: p. St. Baranauškas, p. Dičiūtė-Trečiokienė, p. Vaznelis ir p. Ralienės tautinių šokių grupė; akompanuos p. A. Kučiūnas. Sokiams gros p. Pakšto kapela.

Karinės prievolės atidėjimas studentams

Šiandien Illinojaus kolegijose keli tūkstančiai studentų turės atlikti tam tikrus testus, pagal kuriuos jie galės būti atleidžiami metams nuo karinės prievolės. Testai truks apie 3½ valandų. Jie turės įrodyti studento geresnį ar blogesnį sugebėjimą mokslui tęsti.

Norintieji gauti atidėjimą studentai turi paduoti atitinkamus prašymus.

Pavasarinis koncertas — vakaras

Kunigaikštienės Birutės Karių šeimų Moterų D-jos Chicago Skyr. Valdyba š. m. gegužės mėn. 3 d. (šeštadienį) 7 v. v. L. Auditorijoje rengia didžiulį pavasario koncertą — vakarą, kuriame maloniai sutiko dalyvauti mūsų žymiausias meno pajėgos: p. St. Baranauškas, p. Dičiūtė-Trečiokienė, p. Vaznelis ir p. Ralienės tautinių šokių grupė; akompanuos p. A. Kučiūnas. Sokiams gros p. Pakšto kapela.

Karinės prievolės atidėjimas studentams

Šiandien Illinojaus kolegijose keli tūkstančiai studentų turės atlikti tam tikrus testus, pagal kuriuos jie galės būti atleidžiami metams nuo karinės prievolės. Testai truks apie 3½ valandų. Jie turės įrodyti studento geresnį ar blogesnį sugebėjimą mokslui tęsti.

Norintieji gauti atidėjimą studentai turi paduoti atitinkamus prašymus.

Erickson ir bendradarbiai pakaltinti

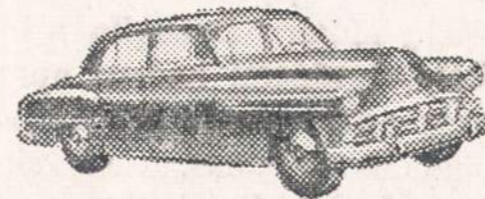
Specialus Cook apskrities priekusųjų teismas pakaltino už netinkamą pareigų ėjimą ir mokesčių mokėtojų apgadinėjimą Ericksoną, apskrities tarybos pirmininką, ir jo tris bendradarbius.

Pats Erickson, jo sekretorius šoferis Anderson ir apskrities asmeninio skyriaus direktorius Kistner kaltinami savo apgyvystėmis padarę apskrities išdūi \$60,020 nuostolių. Tos sumos buvusios išmokėtos nesamiems "tarnautojams". Ėmusieji iš apskrities išdo algas tariamieji tarnautojai, kurie iš tikrųjų buvokričiai jokio darbo nedirbo, buvo rekomenduoti garsiojo vakarinio bloko. Viso jų buvo 8.

Būdinga, kad Erickson buvo sutiktas su ovcijomis, kai jis antradienį atvyko į eilinį apskrities tarybos posėdį. Jis pareiškė nieko nežinąs, ką jis būtų bloga padaręs.

VARTOTI AUTOMOBILIĄ

Visų išdirbysčių. Nužemintos kainos.

PLYMOUTH 1952 Lengvi išmokėjimai.

Nemokamas patarnavimas leidimams ir apradoms

BALZEKAS MOTOR SALES, INC. CHRYSLER - PLYMOUTH DEALER

4030 Archer Avenue Tel.: Virginia 7-1515

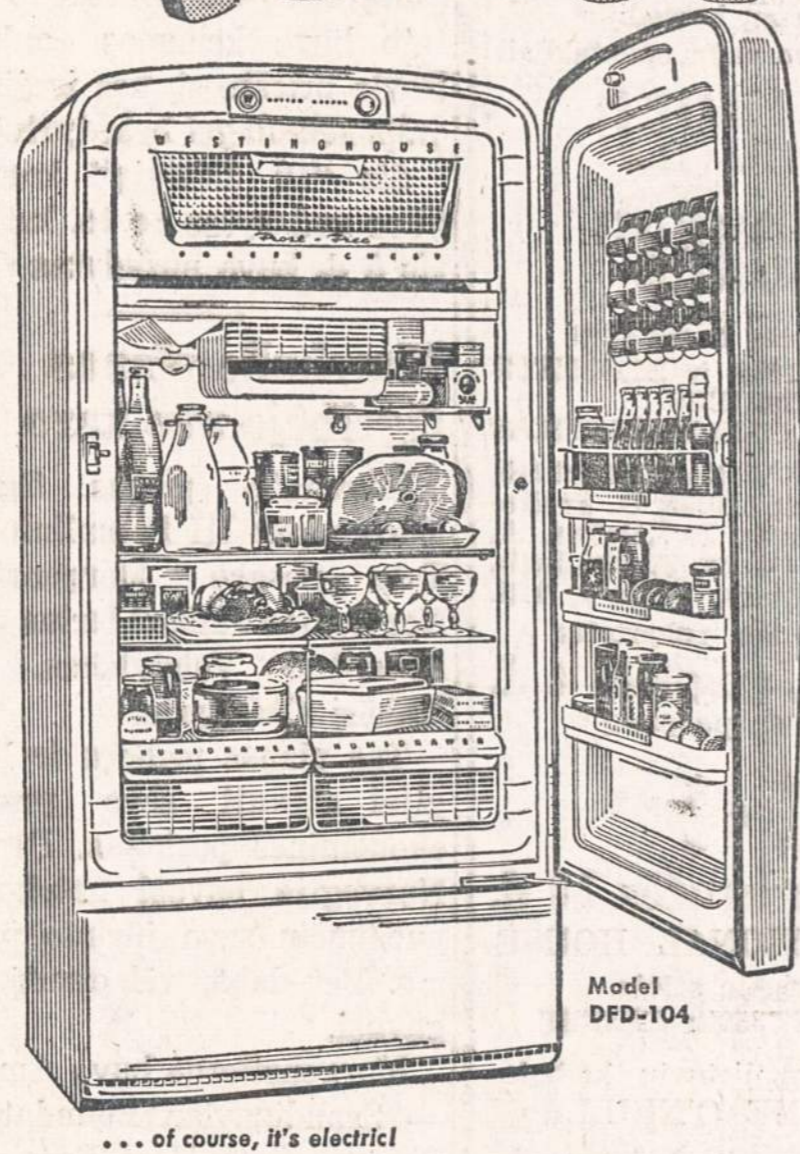
LIBERAL ALLOWANCE

For Your Present Refrigerator

TRADE NOW!

BE FREE... with a Westinghouse

FROST-FREE*

NO DEFROSTING TO DO... EVER

Come in, let us show you the one refrigerator that actually measures frost build-up, then automatically defrosts so fast frozen foods stay frozen... disposes of the frost water automatically, too!

Ask us how much your present refrigerator is worth in trade on the world's finest completely automatic refrigerator — Westinghouse FROST-FREE!

YOUR TRADE-IN MAY COVER DOWN PAYMENT! 18 MONTHS ON BALANCE

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse

HILLTOP TELEVISION

RADIO AND APPLIANCES INC.

3050 West 111th Street

Hilltop 5-5511

C. L. D. D.

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Serečdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7865

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. WATERfall 8-3060
Prima nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant
šeštad. ir sekm. šėštad. susitarus.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0936
Rezidencijos BEVERly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečdieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PULLman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser. Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas YARds 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai.
Saukijte Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serečdoji pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI

Ofiso ir rezid. tel.: YARds 7-3526
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
ofisas ir butas
4038 So. Archer Ave.
prie California Ave.
Val.: antr. 2-4, 6-8 p. m., šešt. 1-6 p. m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p. m., o kas dieną nuo 12:30-1:30 tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir
Penktad. 1:30-4, 7-9 vakaro
Treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Tel. ofiso VI 7-0600, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare,
išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: YARds 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Trečdieniais uždaryta.
šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir
7-30 vak. šeštad. nuo 2—4 p. p.
Trečiad. ir sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
Specialistė Tikta Akių Ligų
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus trečdadienius.
2422 W. MARQUETTE RD.
Tel. ofiso GR. 6-4322 Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus:
nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. v.
išskyrus trečdadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 South Kedzie Ave.

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
VALANDOS: Kasdien 10-12.
Antrad. ir ketvirtad.: 6:30-9 v. vak.
šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1635 So. 48th Court, Cicero.

Vieni skelbia dalį tautos, kiti dalį jos nuslepia, o NAUJIENOS paskelbia visą tiesą.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia saukit KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30.
Daily afternoons.

Vakaraais: pirm., antrad., ketvirtad.:
6-8:30. Trečdieniais tik susitarus.

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399
rezid. PROspect 6-4737
DR. A. MACIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien
Trečdieniais ir šeštad. nuo 2 — 4.

DR. EDWARD B. MURAUŠKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepia VINcesnes 6-3900.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Ofiso tel.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. tel.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šėšt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

Telef.: ofiso DANube 6-1125
buto WAIRbook 5-6691

Dr. A. Valis - Labokas
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 S. HALSTED ST.
Val.: 1-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
šeštadieniais 1-4 val. popiet.

KITATAUCIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)

Ofiso Telefonas: YARds 7-0554
Jei neatsiliepia saukite:
Res. Tel. Midway 3-2850
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų; 35 metų praktika paleng-
vina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys asaroja ar niežti,
negalite siūlo įverti ir adatą, akys
bijo aštrios šviesos, nežiūrėte skai-
tyti, užkeikt pastartai pas Dr. Michel
—nieko nekeičkite.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu Lietuviškai

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akių Dibrutė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečdieniais tik susitarus.
šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet

Išsivazavimam draugui ge-
riausia dovana — NAUJIE-
NOSE paskelbta įdomi ir
šviežia žinia. Užrašyk jam šį
dienrašį.

**NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDZIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ**

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRŲ IR SKAUDZIŲ ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai sėdėti ir nakintis
miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos
niežti ir skauda. Kad pašalinti tą
niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų
ir skaudžių žaizdų, uždekt
LEGULO Ointment. Jo gydymo o
ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą
ir galestie ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jas taipgi nuo skau-
džių nudegimų. Jos taipgi pašalina
niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-
SIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos
vadinamos ATHLETIC FOOT, su-
stabdė džiūvimą odos ir perplyšimą
tarppirštelių. Jos yra tinkamos var-
toti nuo džiūstančios ir suskiltusios
odos. Jos yra geros gyduolės nuo
visų išviršinių odos li-
gų. LEGULO Ointment
suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargusių,
perštamų ir niežtinčių
kojų. Legulo Ointment
yra parduodamas po
75c, \$1.25 ir \$3.50.
Pirkite vaisingose Chi-
cagoje ir apylinkėse
ir Milwaukee, Wisc.,
arba atsiųskite money
orderį į:
LEGULO, 5618 W. Eddy St.,
Chicago 34, Ill. MULberry 5-3694

Vis didesnis naujai atvokusių
tremtinių skaičius užsisako NAU-
JIENAS, nes įsitikino, kau jos
skelbia daugiausia žinių apie lie-
tuvii tautos laisvės kovas ir gy-
venimą Amerikoje.

KANADIŠKOS AKTUALIJOS

Gegužės 24 dieną rinkime Bendruomenę

Ilgai užtrukęs dėl susiskaldymo ir nesutarimų Kanados lietuvių tikslas—vėl sueiti į vienybę—po trejų metų mažai sėkmingų pastangų, kaip matyti iš paruošiamųjų darbų komiteto pranešimų, eina į galą. Kanados krašto Tarybos rinkimai jau paskirti gegužės 24 dieną.

Daug kas į šiuos rinkimus žiūrėjo skeptiškai. Ypač seniau atvykusieji lietuviai, ypač po 1949 metų skilimo liko be pasitikėjimo naujai atvykusiais ir pradžioje Bendruomenės organizacijos visai jai buvo priešingi. Dabar jau ir jie kitaip į šį reikalą žiūri.

Naudingas prof. J. Kaminsko atsilankymas

Tai vyksta po prof. J. Kaminsko atsilankymo. Prof. Kaminskas inėš daugiau aiškumo į lietuvių tarpusavio santykius. Ypač jis, kaip Socialdemokratas, gražiai išaiškino Bendruomenės esmę. Seniesiems lietuviams jis daug aiškumo davė jų politinio veikimo srity ir jų kovos kely dėl darbo žmonių, kurie Kanadoje, kaip ir bendrai

Amerikoje, sudaro mūsų išeivijos daugumą. Prof. J. Kaminskas, kalbėdamasis su savo partijos bičiuliais, pastebėjo, kad laimėjimų kelias yra vienas—kova. Kovos gi žmonės turi būti veikūs ir ryžtingi. Todėl jie turi aktingai dalyvauti Bendruomenės rinkimuose ir ten iškovoti vertą poziciją.

Prof. J. Kaminskas, kaip daug patyręs darbo žmonių klases kovotojas, nurodė, kad kova nevisada gali būti sėkminga, bet ryžtingai ir pastoviai įsitempus kovojant, laimėjimas yra užtikrintas. Atrodė, kad prof. J. Kaminsko rimtas ir įtikinantis žodis labai teigiamai paveikė ankstyvesniąją ateiviją, todėl reikia tikėtis, kad Kanados Lietuvių Bendruomenė susiliks ir kad ji apims visus Kanados lietuvius.

Bendrieji organizaciniai sunkumai

Negalima tačia uždengti akių ir prieš sunkumus. Atsiminti reikia, kad Kanadoje bendruomenė, kuri apjungtų visus patriotinius lietuvius, pradėjo kurti jų politinio veikimo srity ir jų kovos kely dėl darbo žmonių, kurie Kanadoje, kaip ir bendrai

socialdemokratai buvo Kanados Lietuvių Tarybos iniciatoriai. Tos iniciatyvos principas buvo ne kitoks, tikslai—bendruomeninis. Bet klerikalinės grupės tą gerą vienybės idėją jau pačioje pradžioje sužalojo, tik, laimei, nepakirto. Kanados lietuvių bendruomenė gyvavo ligi 1949 metų. Ligi vadinamojo Kanados lietuvių seimo, iš kurio visi klerikalinių pažiūrų atstovai, siekdami to, kad visur turėtų būti jų viršus, išmaršavo. Reikėjo trejų metų, kad vėl kaip nors galima būtų prieiti prie tos bendruomenės atsteigimo. Ji ir atsteigiama tos pat Tarybos vardu, kurią klerikalai buvo suniekinę ir iš jos pabėgę. Ar ne su gėda dabar teks jiems sugrįžti į tą pačią Tarybą?

Gal tas juos ir verčia paruošiamuosius komitetus kankinti ir kovoti dėl kiekvieno mažmožio. Dėl jų centriniame komitete įvesta "veto" teisė. Dėl to, tur būt, ir darbas taip buvo jų trukdomas ir delsimams. Ir dabar tenka su jais kovoti, nes jie su priemonėmis nesiskaito.

Atsargumas gėdos nedaro

Taip sako lietuviška patarlė. Kas gali ginčyti, kad ji neturi pagrindo? Todėl ir Kanados lietuvių tarpe, ypač tų, kurie jau 1940 metais kūrė bendruomenišką vienybę, kyla mintis: Ar nebūti atsargiems? Ar ir einant į Bendruomenę, vis dėlto pasilaikyti organizacijos ribose, kuri lig šiol vienijo visokių pažiūrų žmones, o ypač tuos, kurie nepriklauso jokiai politinei organizacijai? Ar, konkrečiai sakant, nepasilaikyti Kanados Lietuvių Tarybą, kuri yra bendro sugyvenimo ir simbolis ir realus vykdytojas, jau gyvuojas per 11 metų?

Pamokinas "katalikiškos moralės" pavyzdys

Mūsų klerikalai, kurie čia turi kelis vardus, kaip Kanados Lietuvių Sąjunga, Ateitininkai, Katalikių Moterų Draugija ir dar kitoki, turėdami kadras apmokamų agitatorių ir laisvas propagandos tribunas, visur skelbia, kad tikai jie vieni yra idealūs ir Dievo patepti, jie ir teisingi, jie ir moralūs. Bet kokia jų praktika? Ir štai, kaip ta moralė atrodo:

Visi žinome, ir to nereikia aiškinti, kad jie oficialiai pasisako prieš nevedybinių vyro su moterim sugyvenimą. Vadinama tai konkubinatu ir panašiai. Bet Montrealio sąrašuose ne tikai "geri katalikai", bet ir kunigai eina viename sąraše su tokiais katalikiškai dorovei nusikaltusiais.

Gal jie to nežino? Anaipol, nes tie asmens buvo eliminuoti iš bažnytinio komiteto, kaip tikslai už tą gyvenimą "susidėjus". O dabar, į bendruomenės rinkimus eina vienu sąrašu visi "geri katalikai". Ir stebisi žmonės, kas gi čia atsitiko? Ar tai ta garsinamoji katalikiškoji moralė?

Kitas pavyzdys. Mūsų šiame Toronte klerikalai eina dviem sąrašais, kurių vienas neva ateitininkų, kitas neva Kanados Lietuvių Sąjungos. Reikia—čia metašos dvi meškerės: jeigu viena nepagaus, tai gal ant kitos užsikabins tokia akla žuvelė? Ar tai yra moralu? Ar tai tokia yra katalikiška moralė?

Šie klausimai sudaro mūsų tarpe diskusijų bangą. Jie kelia ir nesutarimus ir nenaudingą trintį ir kenkia ne tikai sugyvenimui, bet ir bendruomenės kūrimui.

Atsargumas gėdos nedaro

Taip sako lietuviška patarlė. Kas gali ginčyti, kad ji neturi pagrindo? Todėl ir Kanados lietuvių tarpe, ypač tų, kurie jau 1940 metais kūrė bendruomenišką vienybę, kyla mintis: Ar nebūti atsargiems? Ar ir einant į Bendruomenę, vis dėlto pasilaikyti organizacijos ribose, kuri lig šiol vienijo visokių pažiūrų žmones, o ypač tuos, kurie nepriklauso jokiai politinei organizacijai? Ar, konkrečiai sakant, nepasilaikyti Kanados Lietuvių Tarybą, kuri yra bendro sugyvenimo ir simbolis ir realus vykdytojas, jau gyvuojas per 11 metų?

Taip vieni abejoja, o kiti tvirtai įsitikinę, kad ši organizacija turi likti ir veikti, kaip ir veiks.

Kokios KLT palikimo prielaidos?

Viena jų—KLT sena ir garbinga organizacija, ką pripažino net klerikalų laikraštis "Tėviškės Žiburiai" (13/118 nr.). Antra, KLT yra vienintėlis neutralus ryšis ir tarp visokių įsitikinimų ir visokių tikybių asmenų, ir tarp senųjų ir naujųjų ateivių, nes prie klerikalinių organizacijų iš senųjų lietuvių yra prisidėję tikslai išimtyms, kaip Yokubynai, Sakalai ir dar vienas kitas.

Trečia, niekas ne tikras, kaip veiks Bendruomenės organizacija, kurioje gali pasireikšti ir

pasikartoti "Montrealio seimas", jeigu klerikalai rinkimų nelaimės.

Ketvirta, ar Kanados Bendruomenė sugebės vykdyti Pasaulio Lietuvių Organizacijos funkcijas? Ar jai nepastos kelio čia siautėjęs kleras? Pav.: Ar mokyklas galės kurti Bendruomenė, kai jas dabar valdo kleras? Ar užleis šią sritį Bendruomenė, kuriai PLB statusas pavada?

Penkta, ar Bendruomenė bus tolerantiška kitoms tikyboms ir kitėms įsitikinimams, jeigu joje vyratų klerikalinis elementas?

Šių ir dar daugelio čia nesuiminėtų sumetimų akivaizdoje sprendžiamas klausimas ta prasme, kad Kanados Lietuvių Tarybos organizacija yra būtina palikti veikti ir toliau. Jau vien dėl to, kad ji kiekvieno metu gali būti ir kontroliuojamas, ir patarėjas, ir išpėjėjas pačiai Bendruomenėi.

Šitai arba panašiai Bendruomenės klausimui išsprendus, tikimasi, kad ir bendruomenė turėtų rimtesnį ir pastovesnį pagrindą. Gal per ilgesnį metų skaičių, kai čia naujieji, kurie yra atpratę nuo demokratinio principo, prisžiūrėję laisvo gyvenimo ir suprasdami didelį bendruomenės vaidmenį (jeigu jam bus objektyvios sąlygos patysireikšti), sugebės naudotis tais principais, kuriais iniciatoriai ir kūrėjai Kanados Lietuvių Tarybos išėjo į viešąjį Kanados lietuvių gyvenimą, pasiryžę nešti taikos, sugyvenimo ir Lietuvos laisvės vėliavą.

—A. Tričionis.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Atominė bombardavimo paroda

Grant Park nuo gegužės 3 d. iki gegužės 9 d. bus įruošta civilinės gynybos paroda. Joje bus pavaizduoti pasiruošimai saugotis nuo atominio bombardavimo.

Reikalauja specialaus Gross bylos tyrinėtojo

S. Gordon, visuomenės komiteto (vad. "19 didžiųjų") kovai su nusikaltimais politiniame gyvenime pirmininkas, pareiškė, jog nesą matyti pažangos valst. gynėjo Boyle pastangose išaiškinti resp. komiteto nario Ch. Gross žudikus. Dėl to turįs būti paskirtas specialus prišiekusių teismas tai bylai nagrinėti. Kai šis reikalavimas to komiteto buvo keliamas anksčiau, Boyle priešinosi, nes ir jis pats galįs sėkmingai bylą tyrinėti. Šis "19 didžiųjų" komitetas buvo sudarytas po to, kai vasario 6 d. buvo nužudytas Gross.

Marshallo planas išgelbėjo nuo karo

Marshallo planas išgelbėjo Europą nuo III Pasaulinio karo. Taip pasakė Morgenstierne, Norvegijos ambasadorius Jungt. Amerikos Valstybėms, kuris lankėsi Chicagoje. Tas planas padėjęs ir Norvegijai atgauti savo prarastas ekonomines pozicijas. Per karą Norvegija buvusi netekusi 50 nuošimčių savo jūrinio pajėgumo. Bet dabar vėl esantį jį atgavusi. Morgenstierne buvo American—Scandinavian Foundation ir Chicago Council of Foreign Relations svečias. Jis atvyko iš Minneapolisio, kur jis atidarė norvegų parodą.

Floridos saulėje dienas galima leisti be darbo, bet nuobodu be NAUJENU. Patyrę vasaruotojai išvažiuodami į pietus, liepia ten siuntinėti ir NAUJENAS.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJENAS.

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavinimi
TUOJAU GALIMA UŽIMTI
614 W. 61st Place, 5 kambarių mūrinis bungalow. Automatiškas alyva šildymas, 2 karų gar. Kaina \$12,850.
3601 Archer Ave. 1-6 ir 1-3 mūrinis. Gesu karštu vandeniu šildomas. \$4,000 įmokėti. Kaina \$12,200.
521 E. 88th St. Metų senumo mūrinis bungalow. Tyle virtuvė, tile maudynė "shower", gesu šildomas, 1 mašinos garažas, \$6,000 įmokėti. Pilna kaina \$18,000. Dėl susitarimo matyk J. J. GIERASH, 1620 West 48th St. Yards 7-5367.

KAMPINIS mūrinis namas su pilnu beismontu ir pastoge, 2-6 ir 2 tušti flatai; 2 karų mūrinis garažas; du šildymui vienetai. Nauji baldai; durti šio kiemo porčiai. Savininkas. 4001 So. Maplewood Ave.

CICERO—pajamų katedžius, 4 kambarių, 2½ kamb. pastogėje, 1 kamb. beismoite. Arti 56th ir 22nd Street. Karštu vandeniu šild. Pajamų \$99 ir mėn. ir savininko butas. \$14,900. Svoboda, 4704 Cermak. OL 2-6710.

DEMESIO NAMŲ PIRKEJAI
Puki 5 metų mūrinė 2 aukštų rezidencija. Kaina \$12,500.
2 flaty mūrinis namas, 5 ir 6 kambarių. Garažas. Kaina \$15,000.
3 flaty medinis namas. Pajamų į mėnesį \$90 ir savininko butas pirkėjui. Kaina \$13,500.

Šios nuosavybės yra prie Central Parko. Dėl apžiūrėjimo skambinkite PORTSMOUTH 7-8242.

SV. PRISCILLA'S PARAPIJOJ
3452 No. Neva, savininkas parduoda 5 kambarių mūrinę rezidenciją. Tyle maudynė, gesu karštu vandeniu šildoma. Garažas, kilimai ir daug kas ekstra.
MULBERRY 5-9654.

BUSINESS CHANCES

PARDUODAMA taverna, gyvenimui kambariai iš kiemo. Priversti parduoti dėl ligos John Barauskas, 3210 So. Halsted Street.

TAVERNA, gražiai dekoruota, virtuvės patogumai. Įkainuota greitai pardavinimi. Post & Paddock Club, 3057 So. Halsted Street.

TAVERNA parduodama. Labai gerai aplynkėj. 6142 S. Western Ave.

ĮVAIRIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

Grosieris, žaislai, smulkmenos, tabakas, žurnalai; konservuota mėsa (cold cuts), ledai (ice cream), saldainys, gausi pristinųjų prekų. Yra gyvenimui kambariai užpakalyje su žieminiams langais ir sieteliais. Kampinis sklypas, tinkamas vaisių ir daržovių vietai. Darbo pakaks trims asmenims.
TONEY'S FAIR
3602 So. California Ave.

PARDUODAMA taverna. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Pirmą taverna nuo Englewood Union geležinkelio stoties. Mike Sriubas, 543 West 63rd Street.

LAIKRAŠČIŲ pardavimo stotis parduodama arba išnuomojama priemai Kamps Archer ir Western Ave. 1374 N. Wolcott St.

FARMS FOR SALE

PARDUODAMA farma, 35 akrai žemės su budinkais; 2 aukštų 7 kambarių namas, 2 barnės, vištinkas, gražus sodas. Dirbamos žemės 25 akrai, likusi ganykla. Žemė pirmos rūšies. Yra prie miestelio ir 2 kelių, 32 vieškelio ir "black top" kelių; prie gero ežero, 500 pėdų ežero kranto. Gera vieta žuvalimui. 285 mylios nuo Chicagos. Agnes & Steve's Resort, Townsend, Wisconsin.

"Naujienose" gaunami nauji ir seni leidiniai

"DARBAS" Kultūros ir visuomenės žurnalas No. 1 (13) 1952 m. 25c Šiame žurnale yra daug idomiu straipsnių ypatingai: "Vatikanas ir Kremlius" rašo V. P. "Bažnyčios nuo valstybės atskyrimas Amerikoje" rašo V. P. Ar Socialdemokratai keičia savo gaires. V. Kimantas ir daug kitų idomiu straipsnių.
"GABLIJA" Literatūros žurnalas No. 2 1952 m. Šiame žurnale rašo 20 geriausių rašytojų, kaip V. Krėvė, J. Savickis, Ig. Šeinitis ir geriausis poetas, kaip Henr. Radauskas, P. Orinitaitė, Stasys Santvyras ir kiti. Kaina \$1.00
STUDENTŲ VARPAS. Tai jubilėjinis studentų varpininkų Lietuvos Nepriklausomybės 30-ties metų paminėti ir Lietuvos varpininkų sąjūdžio 60 m. Išleido "Zalgiris" Schoenfurte 1948 m. Kaina 50c
"RYKŠTĖ" BALANDŽIO 1. Su tokiu šūkiu: Vilniečiai - laisviečiai Ačiū tau, tėve Stalinai, už ilgą liežuvi, ant jo mes be rūpeščių galime pasnėkėti ir linksmai pašokti.
1-mos balandžio proga daug įvairių linksmų straipsnelių. Kaina 25c.
Andrius Mironas, 40 nepuiliarių dainų. Šlagerių tekstai, dainuotai su šokių orkestrais. Kaina 75c.
L. Z. Ledėnas, Minijanas, Poema. Kaina \$1.00
Nurodyta kaina vietoje. Pašto išlaidos nuo 5 ki 8 centų. Galima gauti USA pašto ženklais adresu: "NAUJENOS", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

MISCELLANEOUS

ĮVAIRIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
MALLIAVOJAME, PAPIERUOJAME Geras darbas, pigi kaina. Telefonuokite Stanley, Crawford 7-0797 arba Livingston 8-4650.

JONAS CONRAD

TUCK POINTING BIZNYJE Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvių J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

TELEVIZIJOS IR RADIO

Taisyimas - Pardavimas
Tel.: DANube 6-6887

DAINA TELEVISION CO.

3120 So. Halsted St.
Mes taisome visokias SUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirti koja minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia
REIKALINGAS vyras dirbti taverneje. Kambarys, valgis ir geras mokestis. 2200 West Cermak Road.
RAKANDŲ APMUSEJŲ Nuolatinis darbas.
Dykai hospitalizacija, daugelis kitų darbininkams naudingumų. Geras atlyginimas, malonios darbo sąlygos. Darbas arti namų. Ateikite: INTERNATIONAL FURNITURE COMPANY
636 W. Cermak Rd. CAnal 6-6700

JAUNŲ VYRUKU Bendram dirbtuvės darbu. Taip pat mokinių. Atsakomąja įstaiga. Įvairūs darbininkams naudingumai. PROTECTION PRODUCTS CO. 2637 West Polk Street.

REIKALINGAS bučeris. Kreiptis į MAXWELL MEAT MARKET 717 Maxwell Street. Klauskite manager LOUIS.

MOPPER and HANDY MAN 5½ dienų savaitė. Valgis, gali gyventi vietoje. Maloni darbo aplinka. 1409 So. California Ave.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkų
IESKOMA patyrusi virėja dirbti moderniame restorane Twin Lakes, Wis. Twin Lakes 9261. Klauskite Mr. Linkus.

M E R G I N O S
Nesenesnės 25 metų Bendram namų darbu. Išmokys valgių virimą. Du suaugusieji. Savas kambarys ir maudynė. SUPERIOR 7-6835.

REIKIA ŠEIMININKĖS (jaunesnės 45 metų amž.) Paimti pilną atsakomybę. Gyventi vietoje, savas kambarys. Turi būti prielanki prie vaikų. Nuolat darbas. Reikalingas palūdimas. Tel. AUSTIN 7-4324, po 3 po pietų.

BENDRAM namų ruošos darbu. Prigelbėti prie vaikų ir kitų lengvų darbų. Savas kambarys. Malonūs priemiesty namai. Skokie 9280.

FOR RENT—IN GENERAL

Bendrai—Rendai
6 KAMBARIŲ butas nuomai DP žmonėms. 2531 S. 57th Ct., Cicero.

FURNITURES AND FIXTURES
Rakandai ir Įrenginiai
PARDAVIMUI mažai vartotas aliejinis pečius, įskaitant 3 bakos ir alyvų atsinešti puodai. 6940 So. Rockwell Street.

MODERNIZUOKIT

Savo Virtuvę
arba bathroom su steel wall tile. Kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsim — kreditas.
HEmlock 4-3200

AUTOMOBILES - TRUCKS

Autai ir Sunkvežimiai
A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street
Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1952 metų \$25.00 ir aukščiau
MES PERKAME GERUS VARTOTOS KARUS
Bridgeport draugiškiausi dyleriai.

MISCELLANEOUS

ĮVAIRIŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
MALLIAVOJAME, PAPIERUOJAME Geras darbas, pigi kaina. Telefonuokite Stanley, Crawford 7-0797 arba Livingston 8-4650.

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvių J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

TELEVIZIJOS IR RADIO

Taisyimas - Pardavimas
Tel.: DANube 6-6887

DAINA TELEVISION CO.

3120 So. Halsted St.
Mes taisome visokias SUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirti koja minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

ALBERT'S FURNITURE

krautuveje didžiausias pasirinkimas lovų, stalų, kėdžių, lempų, pečių, šaldytuvų, televizijos ir radijo priimtuvų, elektros ir kitokių reikmenų.

Pirma negu nuspremsite pirkti, užեikite ir palyginkite mūsų kainas su kitų kainomis. Įsitikinsite, kad pas mus pigiau.

Klauskite lietuvi menadžerį STANLEY RIMKUS. Jis mielai Jums parodys prekes ir išaiškins pirkimo sąlygas.

ALBERT'S FURNITURE HOUSE, INC.

2318 Roosevelt Road, (netoli Western)
Atdara: pirm. ir ketvirta. iki 9, sekmad. nuo 11 ryto iki 5 po pietų, o kitomis dienomis nuo 9 ryto iki 6 val. vakaro.

MATOMŲ BALDŲ KAINA \$49.00

Westinghouse bring you the clearest TV you've ever seen!

NO STREAKS! NO FLUTTER! NO FLOP-OVER!

This is it! Westinghouse gives you strong, clear pictures that stay clear, even in fringe areas. New cylindrical-face tube plus no-glare protective mask. Single Dial Tuning with new Twin Locks gives positive control even in difficult locations. Come in for a free demonstration.

The Westinghouse WINSLOW with Electronic Clarifier and Single Dial Tuning Big 17" picture In an unusually well designed console of mahogany veneers. A luxury set at an economical price. The WINSLOW EASY TERMS Model 678K17 Incl. Fed. Tax—warranty extra Easy Credit ... 18 Months To Pay!

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse

SEE ALL THE NEW WESTINGHOUSE TV TABLE MODELS — CONSOLES — COMBINATIONS AT

WEITZ

TELEVISION, CAMERA AND APPLIANCES

2609 W. North Avenue Humboldt 6-0290

Open Monday, Thursday and Saturday until 9:30 P. M. Other Evenings until 6 P. M.
8—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—KETVIRT, BALANDŽIO 24, 1952

LIETUVIŲ TEATRAS

Šeštad., gegužės 3 d. 7:30 val. vakaro INTERNATIONAL HOUSE teatrinėje salėje 1414 EAST 59th STREET PETRO VAICIŪNO 5 veiksmy komedija (ten, kur buvo vaikų spektakliai)

"NAUJIEJI ŽMONĖS"

Pastatymas ir režisūra STASIO PILKOS ir BRONIAUS VĖSOTOS Dailininkas ALGIS KURASKAS Vaidina: St. Klelaite, J. Monkūtė, P. Petravičiūtė-Miller, O. Trečiokienė, J. Balutis, J. Kelešius, A. Mironas, K. Ozelis, J. Raudonis, G. Velička, Stasys Piška ir kiti. Veikalas bus pakartotas

Sekmad., gegužės 4 d. 4:00 val. po pietų

Šeštad., gegužės 10 d. INTERNATIONAL HOUSE teatrinėje salėje 1414 EAST 59th STREET Pirmą kartą lietuvių kalboje EUGENE O'NEILL 4 veiksmy drama

'ANNA CHRISTIE'

Pastatymas ir režisūra JURGIO BLEKAICIO Dailininkas ALBINAS BIELSKIS Vaidina: I. Nivinskaitė, Z. Venclauskaitė, V. Juodka, V. Macieža, V. Valiukas ir kiti. Veikalas bus pakartotas

Sekmad., gegužės 11 d. 4:00 val. po pietų.